

GABRIELA-LIVIA CURPĂNARU

Coordonator

**MANAGEMENTUL UNUI MEDIU ȘCOLAR SIGUR:
PREVENIREA ȘI COMBATEREA
VIOLENȚEI ȘCOLARE,
BULLYING-ULUI ȘI CYBERBULLYING-ULUI**

Ghid metodologic

**Editura Alfa a Casei Corpului Didactic Neamț
Piatra Neamț
2026**

ISBN 978-606-667-346-4

Publicația **GHID METODOLOGIC** cu titlul:

**„MANAGEMENTUL UNUI MEDIU ȘCOLAR SIGUR:
PREVENIREA ȘI COMBATEREA
VIOLENȚEI ȘCOLARE,
BULLYING-ULUI ȘI CYBERBULLYING-ULUI”**

reprezintă un produs al

**Atelierelor de lucru online cu tema:
„PREVENIREA ȘI COMBATEREA VIOLENȚEI ȘCOLARE,
BULLYING-ULUI ȘI CYBERBULLYING-ULUI”**

organizate de Casa Corpului Didactic Neamț, Liceul „Gh. Ruset Roznovanu” Roznov și Liceul Economic „Alexandru Ioan Cuza” Piatra Neamț, dedicate cadrelor didactice din învățământul preuniversitar pe tema *prevenirii și combaterii violenței școlare, cu accent pe fenomenele de bullying și cyberbullying și se găsește pe site-ul Casei Corpului Didactic Neamț accesând link-ul:*

<https://www.ccdneamt.ro/new/ghiduri-metodice/>

Referenți științifici:

1. Prof.Univ.Dr. Habil. Liliana MĂȚĂ
Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău
2. Prof.Dr. Gheorghe BRÂNZEI
Piatra-Neamț, jud. Neamț

Coordonator:

Profesor-metodist dr. Gabriela-Livia CURPĂNARU

Publicație îngrijită de:

Profesor-metodist dr. Gabriela-Livia CURPĂNARU,
Casa Corpului Didactic Neamț

Anul apariției: 2026

CUVÂNT ÎNAINTE

Violența școlară, sub multiplele ei forme de manifestare, de la agresiunea fizică și verbală, până la formele mai subtile, dar nu mai puțin nocive, de bullying și cyberbullying reprezintă una dintre cele mai stringente provocări cu care se confruntă astăzi sistemul de învățământ preuniversitar din România și din întreaga lume. Într-o societate tot mai marcată de digitalizare și de accelerarea ritmului comunicării, granițele dintre spațiul școlar și cel virtual devin din ce în ce mai difuze, iar consecințele acestei realități se resimt profund în starea de bine a elevilor, în climatul instituțional și, implicit, în calitatea actului educațional.

În acest context, prezentul Ghid metodologic, intitulat **„Managementul unui mediu școlar sigur: Prevenirea și combaterea violenței școlare, bullying-ului și cyberbullying-ului”**, vine să răspundă unei nevoi reale și actuale, resimțite de cadrele didactice, de consilierii școlari și de întreaga comunitate educațională: aceea de a dispune de un instrument de lucru coerent, fundamentat științific și, în același timp, aplicabil în practica de zi cu zi. Lucrarea reprezintă rodul unui demers colaborativ, inițiat prin atelierele de formare organizate de **Casa Corpului Didactic Neamț, în parteneriat cu Liceul „Gh. Ruset Roznovanu” din Roznov și Liceul Economic „Alexandru Ioan Cuza” din Piatra Neamț**, care au reunit cadre didactice dornice să aprofundeze problematica prevenirii violenței școlare și să identifice, împreună, soluții aplicabile în propriile unități de învățământ.

Din punct de vedere științific, ghidul se remarcă prin rigoarea documentării, prin actualitatea surselor bibliografice utilizate și prin echilibrul dintre fundamentarea teoretică, ancorată în paradigme consacrate, precum teoria ecologică a dezvoltării umane propusă de Bronfenbrenner sau modelele contemporane de analiză a fenomenului de bullying și dimensiunea practic-aplicativă, materializată prin strategii de intervenție, instrumente de lucru și exemple de bune practici. Recomandăm cu convingere acest ghid metodologic tuturor cadrelor didactice, diriginților, consilierilor școlari, precum și echipelor manageriale din unitățile de învățământ preuniversitar, ca resursă de referință în demersul de construire a unui climat școlar sigur, incluziv și respectuos față de demnitatea fiecărui elev. Suntem convinși că materialul de față va contribui, în mod concret, la formarea unei culturi instituționale a prevenției, în care fiecare copil să se simtă protejat, valorizat și sprijinit în procesul său de dezvoltare.

Referenți științifici,

Prof.Univ.Dr. Habil. Liliana MĂȚĂ

Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău

Prof.Dr. Gheorghe BRÂNZEI

Piatra-Neamț, jud. Neamț

INTRODUCERE

Prezentul Ghid metodologic, intitulat **„Managementul unui mediu școlar sigur: Prevenirea și combaterea violenței școlare, bullying-ului și cyberbullying-ului”**, s-a născut din nevoia concretă, resimțită de tot mai multe cadre didactice, de a dispune de repere clare, actuale și aplicabile pentru gestionarea unui fenomen care afectează, în forme diferite, aproape fiecare unitate de învățământ din țara noastră.

Lucrarea reprezintă rezultatul **Atelierelor de lucru online cu tema „Prevenirea și combaterea violenței școlare, bullying-ului și cyberbullying-ului”, organizate de Casa Corpului Didactic Neamț, în parteneriat cu Liceul „Gh. Ruset Roznovanu” din Roznov și Liceul Economic „Alexandru Ioan Cuza” din Piatra Neamț.**

La aceste ateliere au participat cadre didactice din învățământul preuniversitar, provenind din unități școlare diverse, de la nivel preșcolar la liceal, care au adus în discuție experiențe reale din activitatea la clasă și au propus soluții testate în practică.

Ghidul este structurat ca un volum colectiv, reunind contribuții semnate de coordonatoarea proiectului și de cadrele didactice participante la ateliere. Fiecare material își păstrează perspectiva individuală a autorului, ceea ce conferă lucrării o diversitate binevenită de abordări: de la fundamentarea teoretică a fenomenelor de bullying și cyberbullying, la prezentarea cadrului legislativ românesc, exemple de bune practici, proiecte de activități extracurriculare și reflecții personale asupra rolului empatiei și al inteligenței emoționale în prevenirea violenței.

Scopul acestui demers editorial este dublu: pe de o parte, de a oferi cadrelor didactice, diriginților, consilierilor școlari și echipelor manageriale un instrument de lucru coerent, ancorat atât în cercetarea de specialitate, cât și în legislația în vigoare; pe de altă parte, de a valorifica și disemina experiența acumulată de cadrele didactice din județul Neamț, astfel încât bunele practici identificate la nivel local să poată fi preluate și adaptate în orice altă unitate de învățământ.

Recomandăm parcurgerea ghidului nu ca pe un simplu material teoretic, ci ca pe o resursă vie, din care fiecare cititor poate extrage strategii, exemple și instrumente pe care să le adapteze specificului propriei clase sau școli.

Convingerea noastră este că prevenirea și combaterea violenței școlare nu se realizează printr-o singură intervenție, ci printr-un efort continuu, colectiv și bine informat, la care acest ghid își propune să contribuie.

Coordonator,
Profesor-metodist dr. Gabriela-Livia CURPĂNARU
Casa Corpului Didactic Neamț

PARADIGMA PREVENIRII ȘI INTERVENȚIEI ÎN FENOMENELE DE BULLYING ȘI CYBERBULLYING ÎN MEDIUL ȘCOLAR CONTEMPORAN: PROVOCĂRI, STRATEGII ȘI IMPLICAȚII EDUCAȚIONALE

Profesor-metodist dr. Gabriela-Livia CURPĂNARU

Casa Corpului Didactic Neamț

Rezumat

Lucrarea de față explorează dinamica complexă a violenței școlare, cu accent pe fenomenele de bullying și cyberbullying, care au devenit provocări majore pentru sistemul de învățământ contemporan. Articolul analizează etiologia și formele de manifestare ale acestor comportamente, evaluând impactul lor profund asupra stării de bine și a performanței academice a elevilor. O atenție deosebită este acordată strategiilor de intervenție, punându-se accent pe necesitatea formării continue a cadrelor didactice, recunoașterea timpurie a semnelor de agresiune și implementarea unor planuri de acțiune la nivel instituțional. În acest context, este subliniată importanța dezvoltării unor portofolii de resurse educaționale și a abordărilor de tip „whole-school”, fundamentale pentru crearea unui climat școlar securizant.

Cuvinte-cheie: *violență școlară, bullying, cyberbullying, formare continuă, intervenție educațională, climat școlar.*

Introducere

În ultimele decenii, mediul școlar a suferit transformări profunde, reflectând schimbările accelerate de la nivelul societății globale. Printre fenomenele cu impact major asupra climatului educațional se numără violența școlară, care a evoluat de la forme fizice și verbale directe, la manifestări relaționale subtile și agresiuni mediate tehnologic.

Bullying-ul și extensia sa digitală, cyberbullying-ul, reprezintă astăzi unele dintre cele mai presante probleme de sănătate publică și educațională (Menesini & Salmivalli, 2017).

Prevenirea și combaterea violenței școlare nu mai pot fi privite ca acțiuni punctuale sau reactive, ci necesită o abordare sistemică, proactivă, fundamentată pe dovezi științifice și pe formarea continuă a actorilor educaționali. Scopul acestui articol este de a oferi un cadru teoretic și metodologic comprehensiv privind fenomenele de bullying și cyberbullying, evidențiind strategiile esențiale pe care cadrele didactice le pot utiliza pentru a asigura un mediu de învățare sigur și incluziv.

Etiologia și dinamica bullying-ului tradițional

Bullying-ul se distinge de conflictul obișnuit prin trei elemente definitorii: intenționalitatea acțiunii, repetiția în timp și dezechilibrul de putere (fizic, social sau psihologic) dintre agresor și victimă (Zych et al., 2015). Această dinamică a puterii face ca victima să se afle în incapacitatea de a se apăra singură, ceea ce duce la o victimizare cronică.

Conform teoriei ecologice a dezvoltării umane propuse de Bronfenbrenner, comportamentul de bullying nu emerge într-un vid social, ci este rezultatul interacțiunii complexe dintre trăsăturile individuale ale elevului (microsistem) și mediul său școlar, familial și comunitar (mezosistem și macrosistem). Astfel, toleranța față de violență la nivelul societății sau lipsa unei supervizări adecvate în curtea școlii creează un teren propice pentru proliferarea abuzurilor.

Dincolo de diada agresor-victimă, cercetările recente subliniază rolul crucial al martorilor (bystanders) (Salmivalli, 2014). Comportamentul martorilor poate fi de încurajare a agresorului, de ignorare a situației sau de apărare a victimei. Transformarea martorilor pasivi în apărători activi este astăzi recunoscută ca una dintre cele mai eficiente strategii de intervenție educațională.

Cyberbullying, o nouă paradigmă a agresiunii

Digitalizarea masivă a interacțiunilor sociale a generat un nou spațiu de manifestare a violenței: mediul online. Cyberbullying-ul este definit ca o formă de comportament agresiv și intenționat, repetat în timp, realizat de un grup sau de un individ prin utilizarea mijloacelor electronice, împotriva unei victime care nu se poate apăra cu ușurință (Hinduja & Patchin, 2015).

Deși împarte aceleași rădăcini psihologice cu bullying-ul tradițional, cyberbullying-ul prezintă o serie de caracteristici specifice care îi amplifică potențialul dăunător:

- Anonimatul și distanțarea emoțională: Agresorul online (cyberbully) se poate ascunde în spatele unor conturi false, ceea ce duce la dezinhibiție toxică și o lipsă de empatie acută, nefiind confruntat direct cu suferința victimei.
- Audiența nelimitată și diseminarea rapidă: Materialele denigratoare (poze trucate, zvonuri, insulte) pot fi distribuite instantaneu către mii de persoane, devenind permanent stocate în mediul online.
- Lipsa unui spațiu sigur (safe haven): Dacă în trecut victima bullying-ului găsea refugiu acasă, cyberbullying-ul penetrează spațiul personal non-stop, generând un sentiment de neputință și hipervigilență (Patchin & Hinduja, 2020).

Impactul psihosocial și educațional

Consecințele violenței școlare și ale cyberbullying-ului sunt devastatoare și se manifestă pe multiple planuri, afectând nu doar victimele, ci și agresorii și întregul climat școlar (Garaigordobil, 2015).

➤ Efecte asupra victimelor

Victimele se confruntă frecvent cu simptome de anxietate, depresie, stimă de sine scăzută și izolare socială. La nivel somatic, pot apărea tulburări de somn, dureri de cap sau probleme gastrointestinale. Pe plan academic, se observă o scădere dramatică a motivației pentru învățare, scăderea performanțelor școlare, absenteism cronic și, în cazuri extreme, abandon școlar sau ideea de suicid (Văllimărescu, 2019).

➤ Efecte asupra agresorilor și martorilor

Copiii și adolescenții care adoptă comportamente de bullying au un risc crescut de a dezvolta ulterior comportamente antisociale, delincvență juvenilă și dificultăți de integrare profesională și familială la vârsta adultă. Martorii abuzurilor experimentează la rândul lor un nivel ridicat de stres, frică (teama de a nu deveni următoarea victimă) și vinovăție.

Strategii de intervenție și prevenție în mediul școlar

Managementul violenței școlare impune o tranziție de la intervențiile strict punitive la o abordare formativă, preventivă și restaurativă.

➤ Identificarea și recunoașterea formelor de violență

Primul pas într-un demers eficient anti-bullying este capacitatea cadrelor didactice de a identifica formele de manifestare a violenței în mediul școlar. Violența nu este exclusiv fizică. Agresiunile relaționale (excluderea din grup, răspândirea de zvonuri) și cele cibernetice sunt adesea invizibile pentru adulți. Este imperativă dezvoltarea competențelor cadrelor didactice, consilierilor școlari și psihologilor pentru a recunoaște semnalele timpurii ale victimizării (Ionescu, 2021).

➤ **Abordarea instituțională (Whole-School Approach)**

Cercetările demonstrează că intervențiile fragmentate au o rată de succes extrem de redusă. Soluția o reprezintă implementarea planurilor de acțiune la nivel instituțional, bazate pe o abordare sistemică a întregii școli (Olweus & Limber, 2018). Aceasta presupune:

- Elaborarea de regulamente clare. Școala trebuie să adopte politici stricte, dar cu măsuri disciplinare cu caracter educativ-restaurativ.
- Crearea comisiilor pentru prevenirea violenței. Responsabilii comisiilor au rolul de a monitoriza cazurile, de a evalua climatul școlar și de a coordona răspunsul instituției în situații de criză.
- Dezvoltarea socio-emoțională (SEL). Integrarea programelor care promovează empatia, comunicarea asertivă, managementul furiei și rezolvarea constructivă a conflictelor în curriculum.

➤ **Strategii de prevenire a cyberbullying-ului**

Înșușirea strategiilor de prevenire a cyberbullying-ului necesită o dublă abordare: educația digitală a elevilor și formarea adulților. Elevii trebuie ghidați pentru a-și dezvolta cetățenia digitală, utilizarea etică, sigură și responsabilă a tehnologiei. Părinții și cadrele didactice au nevoie de instruire privind platformele digitale, setările de confidențialitate și mecanismele de raportare.

Rolul formării continue a cadrelor didactice și crearea resurselor educaționale

Succesul oricărui plan de intervenție este dependent de nivelul de pregătire a resursei umane. Inițiativele de formare, precum atelierele de lucru organizate de casele

corpului didactic în parteneriat cu unitățile școlare, joacă un rol determinant în profesionalizarea cadrelor didactice.

Participarea la programe de dezvoltare profesională permite profesorilor să depășească miturile comune legate de bullying și să dobândească instrumente practice. Mai mult, colaborarea în cadrul atelierelor facilitează crearea unui portofoliu de resurse educaționale standardizat: ghiduri de bune practici, scenarii didactice pentru orele de dirigenție, chestionare pentru evaluarea climatului școlar și protocoale de intervenție.

Aceste portofolii constituie fundamentul pe care fiecare unitate școlară își poate particulariza și implementa propriile planuri de acțiune, adaptate la specificul comunității locale.

Concluzii

Prevenirea și combaterea violenței școlare, a bullying-ului și cyberbullying-ului reprezintă imperative categorice pentru educația secolului XXI.

Complexitatea acestor fenomene necesită o mobilizare comună a tuturor actorilor sociali: cadre didactice, consilieri, psihologi, echipe manageriale, părinți și elevi.

Prin dezvoltarea competențelor de recunoaștere și intervenție, prin însușirea strategiilor de prevenție în mediul digital și prin implementarea riguroasă a planurilor de acțiune la nivel instituțional, școala poate redeveni un spațiu al siguranței.

Programele de formare continuă destinate cadrelor didactice se dovedesc a fi pilonul central în această arhitectură a prevenirii, furnizând instrumentele și cunoștințele necesare pentru a transforma paradigma educațională din una reactivă în una proactivă și rezilientă.

Bibliografie

1. Garaigordobil, M. (2015). *Cyberbullying in adolescents and youth in the Basque Country: Changes with age, differences by sex, and role in the syndrome*. Revista de Psicodidáctica, 20(1), 71-89.
2. Hinduja, S., & Patchin, J. W. (2015). *Bullying beyond the schoolyard: Preventing and responding to cyberbullying (2nd ed.)*. Corwin Press.
3. Ionescu, A. (2021). *Strategii de intervenție în mediul școlar. Ghid practic pentru cadrele didactice și consilierii școlari*. Editura Universitară, București.
4. Menesini, E., & Salmivalli, C. (2017). *Bullying in schools: the state of knowledge and effective interventions*. Psychology, health & medicine, 22(sup1), 240-253.
5. Olweus, D., & Limber, S. P. (2018). *Some problems with cyberbullying research*. Current Opinion in Psychology, 19, 139-143.
6. Patchin, J. W., & Hinduja, S. (2020). *Cyberbullying among young adults*. Journal of Criminology, Criminal Justice, Law & Society, 21(1), 32-44.
7. Salmivalli, C. (2014). *Participant roles in bullying: How can peer bystanders be utilized in interventions?*. Theory Into Practice, 53(4), 286-292.
8. Văllimărescu, M. (2019). *Fenomenul Bullying în școlile din România: Dimensiuni și implicații socio-educative*. Jurnalul de Psihologie Educațională, 14(2), 45-60.
9. Zych, I., Ortega-Ruiz, R., & Del Rey, R. (2015). *Scientific research on bullying and cyberbullying: Where have we been and where are we going*. Aggression and violent behavior, 24, 188-198.

**PREVENIREA ȘI COMBATEREA VIOLENȚEI ȘCOLARE, A
BULLYING-ULUI ȘI A CYBERBULLYING-ULUI**
Bune practici pentru sistemul de învățământ preuniversitar

Prof. Elena-Luminița HODREA
Liceul Economic „Al. I. Cuza” Piatra-Neamț

Introducere

Violența școlară, cu formele sale specifice de *bullying* și *cyberbullying*, reprezintă una dintre cele mai importante provocări cu care se confruntă astăzi unitățile de învățământ preuniversitar. Fenomenul nu afectează doar victimele directe, ci întreaga comunitate școlară, cu efecte asupra climatului educațional, performanței academice și stării de bine a elevilor. Rapoartele internaționale confirmă amploarea problemei: potrivit UNESCO, aproximativ unul din trei elevi la nivel mondial este afectat de bullying în mediul școlar, iar fenomenul cyberbullying-ului este în continuă creștere odată cu extinderea utilizării rețelelor sociale de către copii și adolescenți.

Prezentul material sintetizează principalele bune practici validate de literatura de specialitate din ultimul deceniu, precum și cadrul legislativ românesc în vigoare, oferind cadrelor didactice, consilierilor școlari și managerilor de unități de învățământ un set de repere aplicabile pentru prevenirea și combaterea violenței școlare.

Forme de manifestare a violenței școlare

Violența în mediul școlar îmbracă forme diverse, adesea interconectate:

- Violență fizică – lovire, împingere, distrugerea bunurilor personale;
- Violență verbală și psihologică – jigniri, porecle, amenințări, ridiculizare, excludere din grup;
- Violență relațională – izolarea intenționată a unui elev, răspândirea de zvonuri, manipularea relațiilor de prietenie;

- Violență online (cyberbullying) – hărțuire prin mesaje, rețele sociale, distribuirea de conținut umilitor sau fals.

Distincția esențială între un conflict ocazional și bullying constă în trei elemente: intenționalitatea actului, repetitivitatea în timp și dezechilibrul de putere dintre agresor și victimă (fizic, social sau psihologic).

Bullying-ul în mediul școlar: factori de risc și consecințe

Factorii de risc asociați comportamentelor de bullying sunt de natură individuală (deficite de reglare emoțională, stimă de sine scăzută), familială (climat familial permisiv sau, dimpotrivă, coercitiv) și de context școlar (supraveghere insuficientă, climat școlar tolerant la violență, absența unor reguli clare).

Consecințele bullying-ului sunt documentate pe termen scurt și lung: anxietate, depresie, scăderea performanței școlare, absenteism, izolare socială și, în cazurile severe, ideea suicidară. Meta-analizele recente arată că programele de intervenție la nivelul întregii școli (*whole-school approach*) reduc comportamentele de agresiune cu aproximativ 19–20%, iar victimizarea cu 15–16%, comparativ cu intervențiile axate exclusiv pe agresor sau victimă.

Cyberbullying-ul: particularități în era digitală

Cyberbullying-ul prezintă câteva trăsături specifice care îl fac deosebit de nociv: caracterul permanent al conținutului postat online, posibilitatea anonimatului agresorului, amploarea audienței (mesajele pot fi văzute de un număr foarte mare de persoane) și absența unui spațiu "sigur", victima fiind expusă hărțuirii inclusiv în afara școlii, la orice oră din zi și din noapte.

Bune practici pentru prevenirea cyberbullying-ului includ:

- Integrarea educației pentru mediul digital (competențe digitale, gândire critică față de conținutul online) în curriculumul disciplinelor;
- Elaborarea unor reguli clare privind utilizarea telefoanelor mobile și a rețelelor sociale în timpul programului școlar;
- Crearea unor canale sigure și confidențiale de raportare a incidentelor online;
- Colaborarea cu părinții pentru monitorizarea responsabilă a activității online a copiilor, fără a încălca intimitatea acestora;

- Organizarea unor sesiuni de informare despre siguranța online, susținute de specialiști (poliția de proximitate, psihologi școlari).

Bune practici la nivelul unității de învățământ (abordare integrată)

Literatura de specialitate converge spre concluzia că intervențiile eficiente sunt cele care implică întreaga comunitate școlară, nu doar elevii direct implicați. Programe consacrate precum *KiVa* (Finlanda) demonstrează eficiența abordărilor centrate pe rolul martorilor (*bystanders*), care sunt încurajați să nu rămână pasivi și să sprijine victima.

1. Măsurile organizatorice și de climat școlar

- Constituirea, la nivelul fiecărei unități de învățământ, a Grupului de acțiune antibullying, conform legislației în vigoare;
- Elaborarea și implementarea unui plan anual de prevenire și combatere a violenței școlare;
- Supravegherea activă a spațiilor cu risc crescut (curte, coridoare, cantină, grupuri sanitare);
- Amenajarea spațiului clasei astfel încât să faciliteze colaborarea și lucrul în echipă;
- Promovarea, în regulamentul de ordine interioară, a principiului "școală cu toleranță zero la violență".

2. Activități educative și de formare

- Dezbateri, jocuri de rol și studii de caz la orele de dirigiență, pornind de la situații reale sau ipotetice;
- Programe de dezvoltare a inteligenței emoționale și a empatiei, integrate curricular și extracurricular;
- Formarea continuă a cadrelor didactice pentru recunoașterea timpurie a semnelor de bullying și pentru gestionarea pozitivă a disciplinei în clasă;
- Implicarea elevilor înșiși în crearea de resurse educaționale (afișe, materiale video, campanii "peer-to-peer") pentru combaterea violenței.

3. Intervenție și management de caz

- Sesizarea promptă a oricărui incident suspectat de bullying, indiferent de aparenta lui gravitate;
- Evaluarea situației de către o echipă multidisciplinară (diriginte, consilier școlar, conducerea școlii);

- Discuții individuale, separate, cu victima și cu agresorul, urmate de un plan de măsuri și de monitorizare;
- Colaborarea cu instituții partenere (direcții de asistență socială, poliție, ONG-uri) în cazurile grave sau recurente;
- Sprijin psihologic constant pentru elevii implicați, atât victime, cât și agresori.

Rolul cadrului didactic în prevenirea și combaterea violenței școlare

Cadrul didactic ocupă un rol central în identificarea și gestionarea situațiilor de bullying și cyberbullying, fiind adesea primul adult care poate observa schimbări de comportament la elevi. Printre atitudinile și practicile recomandate se numără:

- Adoptarea unei atitudini de "toleranță zero" față de orice formă de umilire sau excludere, chiar și atunci când este prezentată ca "glumă";
- Utilizarea disciplinei pozitive, bazate pe reguli clare și consecințe predictibile, în locul pedepsei punitive;
- Modelarea unui comportament respectuos și non-violent în comunicarea zilnică cu elevii;
- Colaborarea constantă cu familia și cu consilierul școlar pentru monitorizarea elevilor aflați în situații de risc;
- Participarea la programe de formare continuă pe teme de management al clasei, comunicare asertivă și prevenirea violenței.

Implicarea familiei și a comunității

Eficiența oricărei strategii antibullying depinde în mare măsură de coerența dintre mesajele transmise în școală și cele din mediul familial. Bunele practici recomandă informarea periodică a părinților cu privire la semnele bullying-ului și cyberbullying-ului, organizarea de întâlniri tematice în cadrul comitetelor de părinți și crearea unor parteneriate cu autoritățile locale, poliția de proximitate și organizațiile nonguvernamentale specializate în protecția copilului.

Cadrul legislativ din România

Prevenirea și combaterea violenței psihologice – bullying – este reglementată în România prin Legea nr. 221/2019, care modifică și completează Legea educației naționale nr. 1/2011, și prin Ordinul Ministerului Educației și Cercetării nr. 4.343/2020, care aprobă Normele metodologice de aplicare a acestor prevederi.

Actele normative stabilesc obligativitatea constituirii, în fiecare unitate de învățământ, a unui Grup de acțiune antibullying, precum și elaborarea unor planuri anuale de prevenire, având ca scop crearea unui climat școlar sigur, bazat pe respect, nediscriminare și stare de bine a preșcolarilor și elevilor.

Concluzii

Prevenirea și combaterea violenței școlare, a bullying-ului și a cyberbullying-ului necesită o abordare sistemică și susținută în timp, care implică deopotrivă elevii, cadrele didactice, familia și comunitatea.

Bunele practici identificate în literatura de specialitate din ultimul deceniu converg spre câteva principii-cheie: intervenția timpurie, implicarea activă a martorilor, formarea continuă a cadrelor didactice, dezvoltarea competențelor socio-emoționale ale elevilor și corelarea măsurilor educaționale cu cadrul legislativ existent.

Doar printr-un efort colectiv și constant se poate construi un mediu școlar sigur, incluziv și propice învățării.

Bibliografie

1. Axford, N., Bjornstad, G., Clarkson, S. et al. (2020). *The Effectiveness of the KiVa Bullying Prevention Program in Wales, UK: Results from a Pragmatic Cluster Randomized Controlled Trial*. *Prevention Science*, 21, 615–626.
2. Espelage, D. L., & Hong, J. S. (2017). *Cyberbullying Prevention and Intervention Efforts: Current Knowledge and Future Directions*. *The Canadian Journal of Psychiatry*, 62(6), 374–380.
3. Gaffney, H., Farrington, D. P., & Ttofi, M. M. (2019). *Examining the Effectiveness of School-Bullying Intervention Programs Globally: A Meta-Analysis*. *International Journal of Bullying Prevention*, 1(1), 14–31.
4. Huitsing, G., Lodder, G. M. A., Browne, W. J. et al. (2020). *A Large-Scale Replication of the Effectiveness of the KiVa Antibullying Program: A Randomized Controlled Trial in the Netherlands*. *Prevention Science*, 21, 627–638.
5. Persson, M., Wennberg, L., Beckman, L. et al. (2018). *The Cost-Effectiveness of the KiVa Antibullying Program: Results from a Decision-Analytic Model*. *Prevention Science*, 19, 728–737.
6. Valenzuela, D., Turunen, T., Gana, S. et al. (2022). *Effectiveness of the KiVa Antibullying Program With and Without the Online Game in Chile: A Three-Arm Cluster Randomized Controlled Trial*. *Prevention Science*, 23, 1470–1482.
7. UNESCO (2019). *School Violence and Bullying: A Major Global Issue*. Paris: UNESCO Publishing.
8. Legea nr. 221/2019 pentru modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011, Monitorul Oficial al României.
9. Ordinul Ministerului Educației și Cercetării nr. 4.343/2020 privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la violența psihologică – bullying, Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 492 din 10 iunie 2020.
10. Salvați Copiii România (2024). *Prevenirea bullying-ului în școli și grădinițe – raport de implementare a programului "Să fim prieteni"*. București: Salvați Copiii.
11. Casa Corpului Didactic Cluj (2025). *Bullying și agresivitate în mediul școlar – exemple de bună practică*. Cluj-Napoca: CCD Cluj.
12. Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adoptie – ANPDCA (2023). *Ghiduri pentru prevenirea bullyingului în școli*. București: ANPDCA.

STOP VIOLENȚEI! EDUCAȚIE ÎN SIGURANȚĂ

Prof. Rodica BOACĂ

Liceul Economic „A.I.Cuza” Piatra Neamț

Noțiunea de violență este discutată în relație cu agresivitatea. Agresivitatea este definită ca fiind orice comportament ostil, distructiv al unui individ. Poate fi îndreptată împotriva altor persoane, obiecte sau animale, precum și împotriva ființei proprii, ca autoagresivitate.

Mediul școlar în sine poate influența comportamentul elevilor. Școlile care nu oferă suficiente resurse pentru activități extracurriculare, consiliere psihologică și suport educațional sunt mai susceptibile la incidente de violență.

Violența în școli are consecințe devastatoare asupra tuturor celor implicați. Pentru victime, consecințele pot include traume emoționale severe, scăderea performanțelor academice, absenteism și chiar abandon școlar. Martorii violenței pot experimenta, de asemenea, stres și anxietate, afectându-le capacitatea de a se concentra și de a învăța.

Fiind un fenomen complex, violența are determinări psihologice, sociale, culturale, economice, lucru evident atunci când se ia în considerare amploarea formelor ei de manifestare și inter-relațiile pe care le presupune. Din perspectivă socială, abordarea violenței este mai complexă, vizând relațiile de dominație, cele de putere, nevoia de a supune, de a exploata, orgoliul, incapacitatea de a gândi toleranța ca soluție pentru ambele părți adverse, incapacitatea de a rezolva pacifist conflictele și de a evita pierderile.

Violența psihologică în școli este o problemă gravă în contextele europene, unde probabil alte forme de violență sunt mai puțin proeminente. Deseori violența psihologică îmbracă mai multe aspecte. Poate lua forma unor agresii între colegi, însă poate fi

manifestată și în relații profesor-elev. În mod regretabil, se dovedește frecvent că violența psihologică este un precursor și al altor forme de violență.

Bullying-ul este un fenomen care apare la nivelul grupurilor de copii și se referă la comportamente variate care umilesc și exclud prin natura lor, sunt repetate sau fac parte dintr-un tipar care se manifestă pentru o perioadă de timp. Cel mai adesea, comportamentele de tip bullying sunt ascunse de ochii adulților și continuă în absența unor măsuri specifice de intervenție. Așadar, bullying-ul are consecințe pentru toată lumea – chiar și pentru aceia care, inițial, nu par implicați.

Prevenirea și combaterea violenței în școală implică strategii multiple, inclusiv evitarea prietenilor conflictuale, educația elevilor despre consecințele negative ale violenței și monitorizarea comportamentului elevilor de către cadrele didactice și părinți. De asemenea, este importantă conștientizarea riscurilor, respingerea influențelor negative, renunțarea la dispute și, la nivel de școală, implementarea de reguli stricte, monitorizare video și crearea unor echipe dedicate prevenirii violenței.

Măsuri pentru elevi

- **Alegeți-vă prietenii cu grijă:**

Evitați prietenii violenți sau conflictuali și nu vă lăsați influențați de ei.

- **Fiți conștienți de riscuri:**

Analizați singuri consecințele comportamentelor la risc, pe baza educației primite și a experiențelor proprii.

- **Nu răspundeți cu violență:**

Spuneți prietenilor să nu răspundă la provocări cu violență și atrageți atenția asupra consecințelor faptelor antisociale.

- **Renunțați la dispute:**

Dacă intrați într-o dispută, fiți primii care renunță.

- **Fiți prudenți:**

Aveți grijă în relațiile cu persoanele nou cunoscute, pentru a nu fi manipulați sau victime ale infracțiunilor.

Măsuri pentru cadre didactice și școală

***Observați și interveniți:**

Cadrele didactice trebuie să observe comportamentul elevilor și să intervină prin discuții cu elevii și familiile lor pentru a preveni manifestările violente.

***Organizați activități de conștientizare:**

Scurtați timpul pentru discuții cu elevii despre efectele negative ale violenței și despre consecințele ei.

***Elaborați un regulament intern:**

Stabiliți reguli clare și consecințe pentru comportamentul violent.

***Monitorizați spațiile școlare:**

Utilizați monitorizarea video în spațiile comune, unde este permis, pentru a preveni și a identifica episoadele de violență.

***Formați o echipă:**

Creați o echipă dedicată prevenirii și combaterii violenței în școală.

Prevenirea violenței în școli este o responsabilitate colectivă care necesită un angajament din partea tuturor părților interesate. Abordarea problemei în mod sistematic și cuprinzător, prin educație, sprijin psihologic, politici clare și implicarea comunității, poate crea un mediu școlar sigur și favorabil dezvoltării academice și personale a elevilor. Prin eforturi concertate și strategii bine gândite, violența în școli poate fi redusă semnificativ, permițând fiecărui elev să înflorească într-un mediu educațional sigur și susținător.

Bibliografie

1. Jigău. M și Colab., *Prevenirea și combaterea violenței în școală, Ghid practic pentru directori și cadre didactice, ISE, 2006;*

PREVENIREA VIOLENȚEI ȘCOLARE – RESPONSABILITATE COMUNĂ PENTRU UN CLIMAT EDUCAȚIONAL SIGUR

**Profesor învățământ primar Ana-Simona ILIE
Liceul „Gh. Ruset Roznovanu” Roznov, Neamț**

Violența școlară reprezintă una dintre cele mai mari provocări ale mediului educațional contemporan. Indiferent de forma sa – fizică, verbală, psihologică sau cibernetică – aceasta afectează nu doar elevii implicați direct, ci și întreg climatul clasei și al școlii. O comunitate educațională care promovează respectul, empatia și comunicarea deschisă poate reduce semnificativ incidența comportamentelor agresive. Prevenirea violenței nu se realizează spontan, ci printr-un efort constant, colectiv și planificat, care implică elevi, profesori, părinți și comunitatea locală.

1. Înțelegerea fenomenului violenței școlare

Violența școlară nu se limitează la agresiunea fizică, ci include și forme subtile precum excluderea, umilirea, tachinarea sau bullyingul online. Pentru a combate eficient fenomenul, cadrele didactice trebuie să recunoască semnele timpurii ale disconfortului emoțional și ale comportamentelor distructive. Identificarea cauzelor – lipsa de încredere, frustrările, problemele familiale sau lipsa de modele pozitive – este esențială în alegerea intervențiilor potrivite.

2. Strategii educaționale pentru prevenirea violenței

Formarea unei culturi școlare bazate pe respect și empatie începe în sala de clasă. Profesorii pot contribui la prevenirea violenței prin:

- Implementarea regulilor clare de comportament, stabilite împreună cu elevii;
- Promovarea comunicării nonviolente și a ascultării active;
- Folosirea metodelor interactive – jocuri de rol, dezbateri, proiecte colaborative – care

dezvoltă spiritul de echipă și toleranță;

- Crearea unui climat incluziv, unde fiecare elev se simte acceptat și valorizat;
- Intervenția rapidă și calmă în situațiile tensionate, pentru a evita escaladarea conflictelor.

3. Exemple de bune practici

În numeroase școli din județul Neamț au fost implementate proiecte educaționale axate pe dezvoltarea competențelor socio-emoționale și pe prevenirea comportamentelor agresive. De exemplu:

- „Săptămâna Respectului” – o activitate derulată anual, în care elevii creează afișe, scrisori și scenete despre empatie și prietenie.
- „Cutia prieteniei” – un spațiu de comunicare confidențială unde elevii pot semna probleme sau conflicte fără teamă de judecată.
- „Cercul siguranței” – întâlniri săptămânale de 15 minute, unde elevii și învățătorul discută despre starea de bine, relațiile de grup și soluții pentru conflicte.
- Colaborarea cu părinții prin ateliere tematice – „Cum reacționăm la comportamente dificile?”, „Puterea cuvintelor bune” – oferă coerență între mediul școlar și familial.

4. Rolul comunității școlare

Prevenirea violenței școlare devine eficientă atunci când toți actorii educaționali se implică activ. Profesorii trebuie să modeleze comportamente bazate pe respect și echilibru emoțional, părinții să fie parteneri reali în educație, iar elevii să învețe să-și exprime emoțiile într-un mod constructiv. Consilierul școlar, mediatorul și reprezentanții autorităților locale pot completa echipa prin activități de consiliere, campanii de informare și proiecte comunitare. Un exemplu de parteneriat reușit este programul „Școala fără frică”, care a reunit cadre didactice, polițiști și psihologi pentru formarea elevilor în domeniul siguranței personale și al prevenirii agresiunii.

5. Concluzii

Violența școlară nu dispăre de la sine. Ea poate fi combătută doar printr-o cultură educațională bazată pe respect, colaborare și grijă reciprocă. Fiecare elev are dreptul la un mediu sigur, iar fiecare adult din școală are datoria de a-l proteja. Prin acțiuni concrete – dialog, prevenție, empatie și cooperare – putem transforma școala într-un spațiu al încrederii și al dezvoltării armonioase.

Bibliografie

1. Băban, A. (2019). *Psihologia educației*. Cluj-Napoca: Editura ASCR.
2. Gherguț, A. (2018). *Managementul clasei de elevi și prevenirea comportamentelor problematice*. Iași: Editura Polirom.
3. Jigău, M. (Coord.). (2021). *Strategii educaționale pentru reducerea violenței în școală*. București: Institutul de Științe ale Educației.
4. Oprea, C. (2020). *Climatul educațional și relațiile pozitive în școală*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
5. UNICEF România. (2022). *Ghid pentru prevenirea și combaterea violenței în școli*. București: UNICEF.
6. Ministerul Educației. (2023). *Strategia națională privind educația pentru siguranță și nonviolență în unitățile de învățământ 2023–2030*.

TĂCEREA DOARE MAI MULT DECÂT O PALMĂ

Profesor – Inginer Dr. Tamara – Veronica JAPALELA

Liceul „Gh Ruset Roznovanu” Roznov

Într-o lume în care agresivitatea pare să devină limbajul cel mai ușor de învățat, școala trebuie să rămână locul unde se învață opusul ei: respectul, empatia și dialogul. Violența, fie ea fizică, verbală sau online, nu este doar o problemă socială, ci o rană care atinge direct sufletul copiilor. Și tocmai de aceea, este esențial să vorbim despre ea.

Tăcerea nu este o soluție

Prea des, cazurile de violență școlară sunt ascunse sub preș: „a fost doar o glumă”, „copiii se mai ceartă”. Dar din astfel de „glume” se nasc traume.

Lipsa discuțiilor deschise lasă loc rușinii, fricii și neînțelegerii.

Când nu vorbim despre violență, ea crește în tăcere, prinde rădăcini și se transformă în comportamente repetate.

Dialogul, în schimb, oferă o șansă.

Atunci când elevii sunt încurajați să vorbească despre ce simt, despre conflictele lor, despre ce îi doare, violența își pierde din putere.

Profesorii și părinții – parteneri în educația emoțională

Un elev care simte că este ascultat și respectat va învăța, la rândul lui, să asculte și să respecte. Profesorii și părinții sunt primele modele de comunicare ale copiilor, iar felul în care reacționează la conflicte le transmite lecții puternice.

Orele de dirigenție, cluburile școlare sau chiar discuțiile informale pot deveni momente valoroase pentru a vorbi despre furie, frustrare, empatie și autocontrol. În fond, nu poți învăța un copil să fie bun doar prin reguli, ci prin conversații sincere, în care să înțeleagă că emoțiile nu sunt dușmani, ci mesaje.

Educația care vindecă

Violența nu dispare prin frică sau pedeapsă, ci prin înțelegere. Elevii trebuie să afle că a-ți exprima supărarea nu înseamnă a lovi, ci a vorbi; că a fi puternic nu înseamnă a domina, ci a te controla. Când învățăm copiii să se exprime, le oferim cel mai important instrument împotriva agresivității: cuvântul.

Un pas spre o școală mai sigură

Deschiderea spre dialog nu doar previne conflictele, ci construiește relații bazate pe încredere. Școlile care discută deschis despre violență devin comunități mai unite, în care elevii se simt protejați și implicați.

Poate că nu putem elimina complet violența, dar putem învăța să nu o lăsăm să câștige. Totul începe cu o conversație.

Bibliografie

1. Goleman, Daniel – *Inteligența emoțională*, Editura Curtea Veche, București, 2018.
2. Ministerul Educației – *Strategia națională pentru prevenirea violenței în mediul școlar 2023–2027*.
3. UNICEF România – *Violența în școli: cauze și soluții*, Raport educațional, 2022.

PREVENIREA VIOLENȚEI ȘCOLARE

Prof. Oana ILARIE

Liceul „Gh. Ruset Roznovanu” Roznov

Violența în școli, sub toate formele ei – fizică, verbală, psihologică sau online – reprezintă una dintre cele mai mari provocări ale sistemului educațional actual. Fenomene precum bullying-ul și cyberbullying-ul afectează nu doar siguranța elevilor, ci și sănătatea lor emoțională, performanța școlară și dezvoltarea armonioasă. Este esențial ca aceste probleme să fie recunoscute, înțelese și combătute prin măsuri preventive și intervenții eficiente.

Astfel, **violența școlară** se referă la orice comportament agresiv, intenționat, care are loc în spațiul educațional (în clasă, pe holuri, în curtea școlii sau chiar în drumul spre școală), având ca scop intimidarea, umilirea sau rănirea altei personae; **bullying-ul** este o formă specifică de violență caracterizată prin: repetitivitate (se produce frecvent), dezechilibru de putere (agresorul are un avantaj – fizic, emoțional, social), intenție de a face rău (verbal, fizic sau emoțional). Acesta poate fi: **verbal** (jigniri, porecle, insulte), **fizic** (lovituri, îmbrânceli), **social** (excluderea din grup, răspândirea de zvonuri), **emotional** (intimidare, amenințări). Iar, odată cu dezvoltarea tehnologiei, bullying-ul a pătruns și în mediul online.

Vorbim de **cyberbullying**, care presupune hărțuirea prin internet, rețele sociale, mesaje, e-mailuri sau alte platforme digitale. Este vorba de trimiterea de mesaje jignitoare sau amenințătoare, răspândirea de imagini sau informații umilitoare sau crearea de profiluri false pentru a înșela sau ridiculiza. Acest tip de violență este extrem de periculos deoarece se poate întâmpla oricând, inclusiv acasă, poate implica un public numeros (vizibil pe internet) și lasă urme psihologice profunde.

Printre **cauzele** care stau la baza violenței școlare și a bullying-ului se numără lipsa educației emoționale, probleme în familie (violență domestică, lipsa afecțiunii), dorința de control sau de afirmare în fața grupului, influența mass-media sau a rețelelor sociale, lipsa unei intervenții ferme din partea adulților.

Elevii care sunt victime ale bullying-ului sau cyberbullying-ului pot suferi anxietate, depresie, stări de izolare, scăderea stimei de sine, probleme de concentrare și performanță școlară slabă, tulburări de somn, lipsa poftei de mâncare, iar, în cazuri grave, gânduri suicidare.

Se pot lua **măsuri de prevenire** a acestor fenomene atât **la nivelul școlii** (prin elaborarea unui **regulament intern** clar privind comportamentele inadecvate, **campanii de conștientizare** (Ziua Anti-Bullying, ateliere, afișe, materiale educative), formarea cadrelor didactice pentru a **recunoaște semnele de bullying**, crearea unui mediu sigur și incluziv, colaborare cu consilieri școlari, psihologi și poliție), **la nivelul elevilor** (prin educație pentru empatie, respect și comunicare, implicarea în activități de **peer support**, curajul de a **raporta** incidentele), cât și **la nivelul părinților** (implicând supravegherea activității online a copilului, deschiderea la dialog, fără judecată, sprijinul emoțional constant).

În ceea ce privește **intervenția și combaterea actelor de violență** se recomandă sesizarea imediată a cazurilor de bullying, medierea între victimă și agresor, sub supraveghere specializată, aplicarea sancțiunilor educative, conform legislației, consilierea psihologică pentru ambele părți, monitorizarea ulterioară.

Cadrul legal în România este reglementat de **Legea nr. 221/2019** privind prevenirea și combaterea violenței psihologice – bullying, Ordinul nr. 4343/2020 – reglementează intervențiile instituționale, Codul de conduită școlară, implicarea Poliției Române și a altor instituții pentru siguranța elevilor.

În **concluzie**, prevenirea și combaterea violenței școlare, bullying-ului și cyberbullying-ului nu este responsabilitatea unei singure persoane sau instituții. Este nevoie de un efort colectiv: școală, familie, elevi, comunitate. Prin educație, empatie și acțiuni concrete, putem transforma școala într-un mediu sigur, în care fiecare copil să se simtă respectat, protejat și încurajat să se dezvolte.

Bibliografie

1. *Agresivitatea de tip bullying. Repere psihopedagogice pentru o prevenire eficientă*, Tudorița Grădinariu, Editura Universității Alexandru Ioan Cuza din Iași, 2021.
2. *Agresivitatea în școală*, [Cornel Hăvârneanu](#), [Laurentiu Șoitu](#), [Editura Institutul European](#), 2001.
3. *Violența în școală. Metode de intervenție. Ghid de practici*, Editura [Atelier Didactic](#), 2007.

BULLYINGUL – O PROBLEMĂ REALĂ A SOCIETĂȚII MODERNE

Profesor Iuliana ANICĂ

Liceul „Gh. Ruset Roznovanu” Roznov

Bullyingul reprezintă un comportament agresiv, intenționat și repetat, prin care o persoană sau un grup încearcă să provoace suferință altei persoane. Acesta poate fi fizic, verbal, social sau chiar online (cunoscut sub numele de *cyberbullying*). Scopul este, de obicei, de a domina, umili sau marginaliza victima.

Formele de bullying

Bullying fizic – implică lovituri, împingeri, distrugerea obiectelor personale sau alte forme de violență corporală.

Bullying verbal – include insulte, porecle jignitoare, amenințări sau comentarii răutăcioase.

Bullying social (relațional) – se manifestă prin excluderea unei persoane dintr-un grup, răspândirea de zvonuri sau umilirea publică.

Cyberbullying – are loc în mediul online, prin mesaje, comentarii, imagini sau videoclipuri care au scopul de a hărțui sau ridiculiza.

Efectele bullyingului

Consecințele asupra victimelor pot fi devastatoare. Pe termen scurt, acestea pot suferi de anxietate, depresie, scăderea stimei de sine sau izolare socială. Pe termen lung, bullyingul poate duce la tulburări emoționale grave, abandon școlar sau chiar gânduri suicidare. Nici agresorul nu este neafectat: comportamentul violent și lipsa empatiei pot continua și în viața adultă, ducând la dificultăți de adaptare socială.

Rolul școlii și al familiei

Prevenirea bullyingului trebuie să înceapă încă din copilărie. Profesorii și părinții au un rol esențial în formarea empatiei, respectului și comunicării deschise. În școli, este importantă existența unor programe anti-bullying, a consilierilor școlari și a unor reguli clare împotriva violenței.

Cum putem combate bullyingul

- **Vorbește despre ceea ce se întâmplă.** Victimele trebuie să aibă curajul să ceară ajutor – de la părinți, profesori sau prieteni de încredere.
- **Intervine când vezi o nedreptate.** Martorii joacă un rol crucial. A ignora bullyingul înseamnă a-l permite.
- **Educația emoțională.** Copiii și adolescenții trebuie învățați cum să-și gestioneze emoțiile și conflictele într-un mod sănătos.
- **Promovarea respectului și toleranței.** Fiecare persoană merită să fie tratată cu demnitate, indiferent de aspect, orientare, origine sau statut social.

Bullyingul nu este o „jocă de copii”, ci o problemă serioasă care poate lăsa urme adânci. Doar prin implicarea întregii comunități – elevi, părinți, profesori și autorități – putem construi un mediu sigur, bazat pe respect, empatie și înțelegere.

Bibliografie

1. Ministerul Educației. *Strategia Națională de Prevenire a Violenței în Mediul Școlar 2023–2030.*, București, 2023.
2. UNICEF România. *Raport privind violența și bullyingul în școlile din România.*, 2021. [Disponibil online: www.unicef.ro]

VIOLENȚA – ARMA CELOR SLABI

Maistru Instructor Vasile BUTURĂ

Liceul „Gh. Ruset Roznovanu” Roznov

Violența a însoțit omenirea din cele mai vechi timpuri, manifestându-se sub forme diverse: fizică, verbală, psihologică, socială sau chiar simbolică. Deși adesea este privită ca o expresie a puterii, în realitate violența este, mai degrabă, **arma celor slabi**, a celor care nu pot convinge prin rațiune, empatie sau argumente.

Puterea falsă a violenței

Omul violent încearcă să-și impună voința prin forță, crezând că dominarea fizică sau morală îi conferă autoritate. În esență, însă, violența trădează **neputința de a comunica, frica și lipsa de autocontrol**. Cel care lovește, jignește sau umilește nu dovedește tărie, ci incapacitatea de a gestiona situațiile dificile prin mijloace civilizate.

Adevărata putere nu se manifestă prin forță, ci prin **stăpânire de sine, răbdare și inteligență emoțională**.

Persoana puternică știe să-și controleze impulsurile și să caute soluții pașnice chiar și atunci când este provocată.

Cauzele profunde ale violenței

În spatele fiecărui gest violent se ascunde o **frustrare**, o **nesiguranță** sau o **rănire sufletească**. Uneori, violența este rezultatul unui mediu familial agresiv, al lipsei de educație sau al unei societăți care promovează puterea în detrimentul empatiei. Alteori, ea apare ca o reacție la sentimentul de inferioritate: cel slab recurge la violență pentru a compensa lipsa de respect sau de apreciere pe care o simte din partea celorlalți.

Astfel, violența devine o **formă de apărare** prost înțeleasă – o încercare disperată de a masca vulnerabilitatea.

În zilele noastre, violența se manifestă nu doar pe străzi, ci și în școli, în familie sau în mediul online. Limbajul urii, agresivitatea verbală și cyberbullying-ul sunt forme moderne ale aceleiași slăbiciuni umane. În spatele ecranului, oamenii se simt mai puternici, dar, în realitate, se ascund în spatele anonimatului pentru a-și descărca frustrările. Combaterea acestor forme de violență nu se poate face prin forță, ci prin **educație, dialog și empatie**. Un copil învățat să-și exprime emoțiile, să respecte diferențele și să rezolve conflictele prin cuvânt va deveni un adult echilibrat, nu un om violent.

Violența nu este un semn de putere, ci de **slăbiciune**. Ea nu construiește, ci distruge; nu convinge, ci impune; nu aduce respect, ci teamă. Adevărata forță a omului stă în **capacitatea de a ierta**, de a comunica și de a transforma conflictele în oportunități de înțelegere. Într-o lume marcată de tensiuni și neînțelegeri, ar trebui să învățăm că **a fi puternic nu înseamnă a lovi, ci a nu fi nevoit să o faci**.

Bibliografie

1. Arendt, Hannah – *Despre violență*, Editura Humanitas, București, 2007.
2. Freud, Sigmund – *Viitorul unei iluzii*, Editura Trei, București, 2010.
3. Gandhi, Mahatma – *Să fii tu însuși schimbarea pe care vrei să o vezi în lume*, Editura Herald, București, 2015.
4. Goleman, Daniel – *Inteligența emoțională*, Editura Curtea Veche, București, 2018.
5. Popescu, Mihai – *Violența și societatea contemporană*, Editura Polirom, Iași, 2019.

PREVENIREA ȘI COMBATEREA VIOLENȚEI ÎN MEDIUL ȘCOLAR

Prof.înv.primar Maria Gabriela NOROCEL
Școala Gimnazială nr.1, sat Pildești

Fenomenul violenței școlare trebuie analizat în contextul apariției lui. În legislația din România, *violența psihologică – bullying* este descrisă ca fiind acțiunea sau seria de acțiuni fizice, verbale, relaționale și/sau cibernetice, într-un context social dificil de evitat, săvârșite cu intenție, care implică un dezechilibru de putere, au drept consecință atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptate împotriva unei persoane sau a unui grup și vizează aspecte de discriminare și excludere socială, care pot fi legate de apartenența la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală, caracteristicile personale, acțiune sau serie de acțiuni, comportamente ce se desfășoară în unitățile de învățământ și în toate spațiile destinate educației.

A gândi strategii, proiecte de prevenire a violenței școlare, înseamnă a lua în considerare toți factorii (familiali, școlari, sociali) ce pot determina comportamentul violent al elevilor. Școala poate juca un rol important în prevenirea violenței școlare.

Legat de acest fenomen prezent în școli, atât părinții, cât și cadrele didactice cât și autoritățile trebuie să colaboreze pentru a preveni și diminua formele de agresiune, aplicând măsuri de protecție și siguranță.

Important pentru părinți este să acorde o atenție deosebită comportamentului adoptat de copilul lor. Discuția sinceră și deschisă cu acesta este primul pas, părinții oferind empatie, susținere și înțelegere necondiționată.

Este important ca părinții să:

- mențină comunicarea transparentă cu copilul, discutând despre consecințele pe care le poate avea bullying-ul;
- discute strategii asertive pentru a răspunde la bullying (spre exemplu, să solicite susținerea cadrelor didactice pentru a soluționa posibilele conflicte);
- încurajeze copilului în privința acționării raționale și corecte în situațiile de agresiune în vederea descurajării agresorului;
- îi comunice copilului ce calități deosebite deține, făcându-l să se simtă valoros.

În unitățile de învățământ au fost adoptate măsuri prin care este prevenit și combătut acest fenomen.

În prezent, se urmărește creșterea nivelului de conștientizare a acestui fenomen și garantarea unui climat școlar favorabil desfășurării activității.

La nivel școlar, putem implementa *măsuri anti-bullying*, printre cele mai importante menționăm:

- dezvoltarea unor programe de informare cu privire la cauzele, consecințele, prevenția bullying-ului și maniera de gestionare a cazurilor de bullying, conștientizarea consecințelor violenței psihologice – bullying, eliminarea cauzelor – riscurilor - vulnerabilităților care ar putea determina producerea de astfel de comportamente;
- crearea unor proceduri de intervenție în bullying-ul la nivelul școlii;
- monitorizarea în permanență a spațiului cu risc ridicat de bullying (curtea școlii, holuri, teren de sport, etc.) cu ajutorul unor [sisteme de supraveghere video](#), prevenind astfel cazurile de agresiune;
- implicarea părinților în sesiuni de informare și luarea unor măsuri de comun acord în vederea protecției și securității copiilor;
- promovarea unui climat educațional care încurajează atitudinile pozitive, nonviolente;
- identificarea și sprijinirea psihologică a elevilor ce ajung să devină victime ale bullying-ului;

- corectitudinea evaluării performanțelor elevilor, în vederea reducerii tensiunilor ce determină cazurile de bullying.

Ca o concluzie, pot menționa că rezolvarea problemei violenței nu se poate realiza decât prin efortul comun al tuturor factorilor implicați în educație, dintre care cei mai importanți sunt familia și școala.

Parteneriatul școală - familie are în acest context un rol foarte important.

Colaborarea acestora poate porni de la simple discuții, ședințe, lectorate, serbări, lecții deschise, până la vizite la domiciliul copiilor, moment în care se realizează o cunoaștere mai amănunțită a mediului de viață, dar se poate realiza și prin implicarea părinților în diverse acțiuni ale școlii.

Atâta timp cât cei doi factori educativi importanți *școala și familia* se vor orienta spre același obiectiv, vor avea același deziderat, acela de a preveni și combate violența atât în școală, cât și în familie, așa încât acțiunea celorlalți factori implicați în educație va fi nulă în ceea ce privește comportamentul violent.

PREVENIREA ȘI COMBATEREA VIOLENȚEI ÎN MEDIUL ȘCOLAR

Prof.înv.primar Maria-Claudia MOROIU

Colegiul Tehnologic „Spiru Haret” Piatra Neamț

Violența în mediul școlar este o problemă tot mai frecventă în societatea contemporană. Ea afectează atât siguranța fizică și emoțională a elevilor, cât și calitatea actului educațional.

Fenomenul nu trebuie privit doar ca o serie de incidente izolate, ci ca un semnal de alarmă privind nevoia de educație morală, empatie și comunicare. Școala are un rol fundamental în formarea caracterului tinerilor, iar crearea unui climat pozitiv, bazat pe respect și încredere, este esențială pentru dezvoltarea armonioasă a fiecărui elev.

Violența școlară cuprinde toate comportamentele agresive, intenționate, care provoacă suferință fizică sau psihologică unei alte persoane din comunitatea școlară.

Aceasta se poate manifesta sub diverse forme:

- **Violență fizică** – lovituri, îmbrânceli, aruncarea obiectelor, distrugerea bunurilor altor elevi;
- **Violență verbală** – jigniri, umiliri, amenințări, folosirea unui limbaj neadecvat;
- **Violență psihologică** – excluderea unui coleg, răspândirea de zvonuri, marginalizarea;
- **Violență cibernetică (cyberbullying)**– transmiterea de mesaje ofensatoare, publicarea de imagini fără consimțământ sau batjocorirea altora pe internet.

Consecințele violenței sunt multiple: scăderea stimei de sine, apariția anxietății, absenteism, izolare socială sau chiar abandon școlar. În cazurile grave, victimele pot dezvolta traume emoționale pe termen lung.

Cauzele violenței școlare sunt complexe și interdependente.

Ele pot fi de ordin social, familial sau individual:

- **Factori familiali:** lipsa de afecțiune, conflictele în familie, modele parentale agresive sau neglijența părinților;

- **Influența grupului:** dorința de afirmare într-un anturaj, presiunea colegilor sau dorința de a fi acceptat;

- **Factori sociali:** expunerea constantă la imagini și mesaje violente din mass-media, filme sau jocuri video;

- **Factori personali:** lipsa autocontrolului, dificultăți de comunicare, probleme emoționale sau lipsa empatiei.

Înțelegerea acestor cauze este esențială pentru a putea aplica măsuri eficiente de prevenire.

Modalități de prevenire și combatere a violenței în mediul școlar

Combaterea violenței în școli nu înseamnă doar sancționarea elevilor agresivi, ci mai ales prevenția și educația pentru comportamente pozitive.

- 1. Educația pentru nonviolență** – prin ore dedicate, ateliere și proiecte educative, elevii pot învăța importanța empatiei, a comunicării pașnice și a respectului reciproc.

- 2. Implicarea consilierului școlar** – consilierul are rolul de a observa semnele timpurii ale comportamentelor violente și de a oferi sprijin psihologic elevilor afectați. Discuțiile individuale și activitățile de grup pot preveni escaladarea conflictelor.

- 3. Colaborarea cu părinții** – părinții trebuie implicați activ în viața școlii. Comunicarea deschisă dintre familie și cadrele didactice ajută la rezolvarea rapidă a problemelor apărute.

- 4. Activități extracurriculare** – sportul, arta, teatrul, muzica sau voluntariatul pot deveni canale constructive prin care elevii își exprimă emoțiile și își dezvoltă spiritul de echipă.

5. Reguli clare și climat de siguranță – școala trebuie să aibă un regulament intern care promovează respectul și sancționează comportamentele agresive. Profesorii și elevii trebuie să colaboreze pentru a menține un mediu sigur și prietenos.

Rolul profesorilor și al elevilor

Profesorii sunt modele de comportament. Ei trebuie să manifeste calm, înțelegere și răbdare, dar și fermitate atunci când apar abateri de la regulile de conduită.

Elevii, la rândul lor, trebuie încurajați să fie solidari, să se susțină reciproc și să raporteze cazurile de violență observate. Atitudinea de „martor tăcut” întreține fenomenul, în timp ce implicarea activă poate salva colegi aflați în dificultate.

Un profesor care reușește să construiască o relație bazată pe încredere cu elevii va fi mai eficient în prevenirea actelor de agresiune. Respectul reciproc și comunicarea deschisă sunt cheia unui climat școlar sănătos.

Implicarea comunității

Lupta împotriva violenței în școli trebuie susținută și de comunitate – autorități locale, organizații non-guvernamentale, poliție și instituții de protecție a copilului.

Campaniile de informare, seminariile, programele de educație civică și proiectele comune pot contribui la diminuarea fenomenului și la creșterea gradului de conștientizare.

Proiecte concrete pentru prevenirea violenței în școli

1. **Campanii de conștientizare** – afișe, pliante, prezentări despre efectele violenței.
2. **Ateliere de dezvoltare emoțională** – jocuri de rol, tehnici de comunicare și gestionare a furiei.
3. **Program „Elevii ajută elevii”** – suport și mentorat pentru colegii vulnerabili.

4. **Zile tematice anti-violență** – activități interactive, teatru, concursuri pe tema respectului.

Concluzii

Prevenirea și combaterea violenței în mediul școlar este o misiune comună, care cere implicarea tuturor: elevi, profesori, părinți și comunitate.

O școală fără violență este o școală a respectului, a toleranței și a solidarității.

Educația pentru pace trebuie să devină o prioritate, pentru ca tinerii de azi să devină adulți responsabili, empatici și capabili să construiască o societate mai dreaptă și mai armonioasă. De modul în care reacționăm astăzi depinde siguranța generațiilor de mâine.

Bibliografie

1. *Ghidul de prevenire a violenței în școli – Ministerul Educației*
2. *Goleman, Daniel – Inteligența emoțională, Editura Curtea Veche, București, 2020*
3. *Legea Educației Naționale nr. 1/2011*
4. *UNICEF România – Studiu privind bullying-ul în mediul școlar*
5. *www.edu.ro – Programe de prevenire a violenței în școli.*

PREVENIREA ȘI COMBATEREA VIOLENȚEI ȘCOLARE, A BULLYING-ULUI ȘI A CYBERBULLYING-ULUI

Prof. înv. primar Bogdan VOICU
Liceul „Gh. Ruset Roznovanu” Roznov

Introducere

În ultimii ani, tot mai multe școli se confruntă cu forme variate de violență: de la tachinări și excluderi sociale, până la agresiuni verbale, fizice sau online. Este important să înțelegem că bullying-ul nu este „o joacă”, ci o problemă serioasă care poate lăsa urme adânci în viața elevilor. Scopul acestui articol este de a informa, conștientiza și încuraja acțiunea în fața violenței școlare.

Ce este violența școlară?

Violența școlară înseamnă orice comportament agresiv care are loc în mediul educațional — în clasă, în curtea școlii sau online — și care afectează siguranța și demnitatea elevilor sau a profesorilor.

Forme de violență școlară:

 Fizică: loviri, împingeri, distrugerea obiectelor personale

 Verbală: jigniri, amenințări, porecle

 Psihologică: excludere din grup, umilire

 Online: atacuri pe rețele sociale, mesaje jignitoare, răspândirea de informații false

Ce este bullying-ul?

Bullying-ul este un comportament intenționat, repetat și bazat pe un dezechilibru de putere. Poate fi verbal, fizic sau psihologic și are ca scop rănirea sau umilirea unei persoane.

🔑 Exemple: tachinări constante, bârfe, excludere, porecle jignitoare, lovituri sau amenințări.

🌐 **Ce este cyberbullying-ul?**

Cyberbullying-ul înseamnă hărțuirea prin mijloace digitale: telefon, rețele sociale, mesaje sau platforme online. Spre deosebire de bullying-ul clasic, acesta se poate întâmpla oriunde și oricând.

⚠️ **Forme comune:**

Comentarii jignitoare online
Distribuirea fără acord a fotografiilor
Crearea de conturi false pentru a hărțui
Amenințări sau mesaje agresive

🌀 **Cauze și consecințe**

Cauze posibile:

Lipsa educației emoționale
Modele negative preluate din familie sau mediul online
Dorința de putere sau popularitate
Tăcerea martorilor

Consecințe:

Anxietate, depresie, izolare
Scăderea performanței școlare
Lipsa încrederii în sine
Abandon școlar în cazuri grave

🛡️ **Cum putem preveni**

Elevii pot:

Să respecte și să asculte unii de alții
Să nu fie martori pasivi ai agresiunii
Să ceară ajutor unui adult de încredere
Să nu răspundă cu violență

Profesorii pot:

Să creeze un climat sigur și incluziv

Să intervină prompt și corect în situațiile de conflict

Să organizeze ore de consiliere sau activități anti-bullying

Părinții pot:

Să comunice deschis cu copiii

Să fie atenți la semnele de schimbare a comportamentului

Să colaboreze activ cu școala

** Ce putem face când apare bullying-ul?**

Raportăm imediat situația către un profesor, diriginte sau consilier.

Nu învinovățim victima.

Căutăm sprijin psihologic, dacă este necesar.

Ne concentrăm pe schimbarea comportamentului, nu pe pedepsirea excesivă.

** Rolul comunității școlare**

Lupta împotriva bullying-ului nu este doar responsabilitatea școlii. Elevii, profesorii, părinții și specialiștii trebuie să acționeze împreună. O comunitate unită poate crea un spațiu educațional sigur, în care fiecare elev este respectat și protejat.

 Bullying-ul nu este o glumă.

 Cyberbullying-ul nu se oprește cu un simplu „nu băga în seamă”.

 Tăcerea nu ajută. Implicarea — DA!

** Resurse utile:**

Telefonul copilului: 116 111

Platforma: www.116111.ro

Consilierul școlar sau dirigintele — primul pas spre soluție.

COMBATEREA ȘI PREVENIREA BULLYING-ULUI ȘI CYBERBULLYING-ULUI

Prof. Educație timpurie Maria MARIN
Colegiul Tehnologic „Spiru Haret” Piatra Neamț

Introducere

În ultimii ani, bullyingul și cyberbullyingul au devenit probleme tot mai grave în rândul copiilor și adolescenților. Aceste forme de violență afectează profund starea emoțională, psihologică și chiar fizică a celor implicați. Bullyingul reprezintă un comportament agresiv, repetat, prin care o persoană domină, intimidează sau rănește o altă persoană. Cyberbullyingul este o formă de bullying care are loc în mediul online – prin rețele sociale, mesaje, jocuri sau emailuri.

Aceste fenomene nu trebuie ignorate. Prevenirea și combaterea lor sunt esențiale pentru crearea unui mediu sigur în școli și în spațiul virtual, în care toți tinerii să se simtă protejați, respectați și susținuți.

Ce este bullyingul și cyberbullyingul?

Bullyingul poate lua mai multe forme:

- **Fizic** – loviri, îmbrânceli, distrugerea obiectelor personale;
- **Verbal** – jigniri, porecle, amenințări;
- **Social** – excluderea din grupuri, răspândirea de zvonuri;
- **Psihologic** – intimidare, umilire, manipulare.

Cyberbullyingul apare în mediul digital și se manifestă prin:

- Trimiterea de mesaje răutăcioase sau amenințătoare;
- Distribuirea de fotografii sau informații personale fără consimțământ;
- Umilirea publică în comentarii sau postări;

- Crearea de conturi false pentru a hărțui sau a răspândi informații false.

Aceste comportamente pot avea efecte grave asupra victimelor: anxietate, depresie, scăderea stimei de sine, izolare socială, lipsa concentrării la școală și, în cazuri extreme, gânduri suicidare.

Cauzele și efectele fenomenului

Printre cauzele bullyingului se numără:

- Lipsa de empatie și educație emoțională;
- Probleme personale sau familiale ale agresorului;
- Dorința de a domina sau de a atrage atenția;
- Lipsa unor reguli clare în școală și în mediul online.

Efectele sunt negative nu doar pentru victime, ci și pentru agresori și martori. Agresorii riscă să dezvolte comportamente antisociale, iar martorii pot suferi din cauza sentimentului de vinovăție sau fricii.

Măsuri de prevenire și combatere

Prevenirea bullyingului și a cyberbullyingului presupune o colaborare activă între școală, familie și comunitate. Iată câteva măsuri importante:

1. **Educația elevilor** – Prin ore de dirigentie, activități și ateliere despre empatie, respect, comunicare și consecințele bullyingului.
2. **Sprijinul consilierului școlar** – Identificarea timpurie a cazurilor și oferirea de ajutor psihologic atât victimelor, cât și agresorilor.
3. **Implicarea părinților** – Discuții regulate cu copiii despre cum se simt, ce se întâmplă la școală sau online, și stabilirea unor limite sănătoase în utilizarea tehnologiei.
4. **Reguli clare și sancțiuni** – În școli trebuie aplicate politici anti-bullying ferme, iar agresunile trebuie raportate și tratate cu seriozitate.
5. **Promovarea utilizării responsabile a internetului** – Elevii trebuie învățați despre pericolele mediului online, cum să-și protejeze datele și cum să reacționeze în fața hărțuirii digitale.

6. **Campanii de conștientizare** – Evenimente, afișe, concursuri și activități care promovează respectul, toleranța și incluziunea.

Concluzie

Bullyingul și cyberbullyingul nu sunt simple glume sau conflicte între colegi, ci forme de abuz care pot lăsa urme adânci în viața tinerilor.

Este responsabilitatea fiecăruia dintre noi – elevi, profesori, părinți – să acționăm împotriva acestor comportamente.

Prin educație, comunicare și sprijin reciproc, putem construi o comunitate școlară și online bazată pe respect, empatie și siguranță pentru toți.

COMBATEREA ȘI PREVENIREA VIOLENȚEI ȘCOLARE

Prof. Educație timpurie Manuela Elena APETREI
Colegiul Tehnologic „Spiru Haret” Piatra Neamț

Introducere

Violența școlară este un fenomen tot mai întâlnit în unitățile de învățământ, afectând nu doar siguranța elevilor și a cadrelor didactice, ci și calitatea procesului educațional. Aceasta poate îmbrăca diverse forme, de la agresiuni fizice și verbale până la intimidare, excludere socială și, mai recent, cyberbullying. Pentru a asigura un mediu propice dezvoltării armonioase a elevilor, este esențială atât prevenirea, cât și combaterea acestui tip de comportament.

Cauzele violenței școlare

Cauzele violenței în școli sunt multiple și adesea complexe. Printre cele mai frecvente se numără:

- **Lipsa supravegherii adecvate** în timpul pauzelor sau în curtea școlii;
- **Problemele din familie**, cum ar fi violența domestică, lipsa de comunicare sau neglijarea emoțională;
- **Influențele negative din mass-media** sau rețelele sociale, unde comportamentele agresive sunt adesea promovate;
- **Lipsa educației emoționale**, a empatiei și a abilităților de rezolvare pașnică a conflictelor;
- **Excluderea sau discriminarea** în funcție de aspect, etnie, nivel social sau performanțe școlare.

Toate aceste elemente contribuie la apariția unui climat tensionat în școli, unde elevii pot deveni atât victime, cât și agresori.

Forme de manifestare

Violența școlară poate fi:

- **Fizică** – loviri, împingeri, distrugerea bunurilor;
- **Verbală** – jigniri, porecle, amenințări;
- **Psihologică** – intimidare, manipulare, marginalizare;
- **Emoțională** – excludere din grupuri, ignorare intenționată;
- **Online (cyberbullying)** – comentarii răutăcioase, umiliri publice, distribuirea de imagini compromițătoare.

Indiferent de formă, toate aceste comportamente au efecte negative profunde asupra dezvoltării emoționale a elevilor și pot duce la scăderea performanțelor școlare, anxietate, depresie sau chiar abandon școlar.

Măsuri de prevenire și combatere

Pentru a reduce și preveni violența în școli, este necesar un efort comun al tuturor factorilor implicați: școală, familie, autorități și comunitate. Câteva dintre cele mai eficiente măsuri sunt:

- **Educația pentru nonviolență și empatie** – prin ore dedicate, ateliere și activități extracurriculare care să dezvolte inteligența emoțională și cooperarea;
- **Implicarea consilierilor școlari** – pentru identificarea timpurie a cazurilor de violență și consilierea celor implicați;
- **Campanii de informare și conștientizare** – care să explice consecințele violenței și să promoveze un comportament responsabil;
- **Colaborarea cu părinții** – prin întâlniri regulate și consiliere, pentru a asigura un sprijin comun între școală și familie;
- **Regulamente școlare clare** – cu sancțiuni aplicate corect și consecvent în cazurile de violență;
- **Promovarea activităților de grup** – sport, voluntariat, proiecte în echipă – pentru a încuraja cooperarea și relațiile sănătoase între elevi.

Concluzie

Violența școlară este o problemă serioasă care trebuie abordată cu responsabilitate și implicare din partea tuturor celor implicați în educație. Prevenirea acestui fenomen nu înseamnă doar sancționarea agresorilor, ci mai ales educarea tinerilor în spiritul respectului, toleranței și comunicării. Doar printr-o comunitate unită și implicată se poate construi un mediu școlar sigur, în care toți elevii să se simtă protejați, înțeleși și valorizați.

DEPISTAREA ȘI COMBATEREA FORMELOR DE VIOLENȚĂ ÎN MEDIUL ȘCOLAR

**Prof. înv.primar Daniela BLANARIU
Școala Gimnazială Nr. 2 Piatra-Neamț**

Multe dintre comportamentele violente ale elevilor se manifesta ca o transgresiune a regulilor scolare. Clasa este o microsocietate a cărei functionare necesită stabilirea unor reguli clare ce se cer respectate de toti membrii grupului scolar. Ansamblul regulilor dominante dintr-o clasă caracterizează comportamentele dezirabile ale elevului si corelativul său negativ, comportamentul indezirabil. Respectarea regulilor este o conditie a socializării, care înseamnă a învăța să trăiască împreună în relatii de respect reciproc, excluzand violenta.

Termenul de *agresivitate* vine din latinescul *adgradior*, care înseamnă “a merge către...”, și a evoluat apoi în *agredire*, ce semnifică “a merge către ... cu un spirit belico, cu tendința de a ataca”. In sens etimologic, noțiunea de agresivitate trimite la o potențialitate individuală, la capacitatea de a înfrunta un obstacol, de a se confrunta cu altul și a nu da înapoi în caz de dificultate.

Pentru a putea preîntâmpina și dezarma un comportament violent în școală trebuie mai întâi să clarificăm și să înțelegem conceptul de violență, să aflăm cauzele acesteia și în final să fie concepute măsurile de combatere și prevenire.

Spre deosebire de agresivitate -care reprezintă potențialitatea ce permite dirijarea acțiunii și ține de gândire și analiză fiind intrinsecă-, violența este acțiunea în sine, dezorganizarea brutală a personalității sau colectivității și afectează atât individul cât și mediul în care acesta se manifestă. Violența nu este ereditara, dar este contagioasă....

Astfel întâlnim mai multe tipuri de violență în mediul școlar:

- Violența fizică, concretizată prin lovirea persoanelor, vătămarea fizică a acestora, deposdarea prin forța de bunuri, etc;
- Violenta economică(materială) ce se rasfrânge asupra obiectelor din jur, asupra mobilierului școlar, și a bunurilor altor persoane;
- Violența psihică ce are ca efect formarea complexelor de inferioritate la persoana agresată, și se manifestă prin verbalizare, atitudini de respingere, izolare;

Printre cauzele care determină comportamentul violent în rândul școlarilor, (multiple și greu de combătut) putem argumenta următoarele:

- Încă de la vârsta preșcolară unii copii sunt martori ai violenței domestice (fizice, psihice) și fiind la vârsta la care își aleg și imită modelul de comportament, copilul își va însuși inconștient actele de violență ale adulților, le va reproduce în interacțiunea cu grădinița, grupul de prieteni sau școală, fiind convins că aceste atitudini sunt corecte și firești;
- Deseori, din dorința de a fi populari, de a avea ceea ce familia nu le oferă sau pur și simplu de a se răzbuna pe colegii cu performanțe în diverse domenii, elevii apelează la teroare, deoarece nu cunosc pedepsele legale la care pot fi supuși. Tot în ciclul primar se formează/dezvoltă dorința copilului de a se evidenția; nereușind performanțe la învățătură, elevul va încerca să devină lider prin orice alte metode, apelând sau instigând la violență;
- Provenind din medii sociale diferite, în clasele primare școlarii vor avea tendința de a-i exclude pe cei minoritari, cauzând astfel forme de violență;
- Un alt factor de risc în devierea comportamentului copilului spre violență îl constituie Mass-Media, prin prezentarea realității ca pe un fapt banal, indiferent de gravitatea faptelor expuse și mai ales fără a accentua consecințele acestor violențe asupra celor ce le-au provocat. Mass-Media expune acte de violență (atât în programele pentru copii cât și în filme sau știri) în mare parte fără să stigmatizeze aceste acte, fără a sublinia caracterul imoral al agresiunilor.
- O mare parte din vină o are aici și familia care permite contactul copilului cu televizorul, neexplicându-i ceea ce este etic și ceea ce constituie o abatere gravă de la normele sociale și civice. Neimplicarea familiei în dezvoltarea capacității de a discerne moralul de imoral, legalul de ilegal, are ca urmare însușirea de către copil a unor

comportamente inadecvate vârstei și deseori negative. La rândul său, ajuns adult copilul va repeta greșeala părinților.

- În apariția fenomenului violenței școlare nu sunt de neglijat managementul defectuos al clasei, deficiențele de comunicare între cadrele didactice și elevi, neadaptarea practicilor educaționale la o populație școlară în continuă schimbare.

Aflat în colectivitate, elevul își va organiza jocul și activitatea având ca suport violența văzută și va fi influențat de aceasta.

Aceste comportamente se vor manifesta în societate cu predilecție în școală, deoarece colectivul este mai numeros (spre deosebire de grupul de joacă), vârstele sunt relativ apropiate și apare dorința copilului de a deveni (ca în familie) centrul atenției.

Sub eticheta violenței școlare se află o diversitate de forme de conduită: confruntarea verbală, poreclirea, tachinarea, ironizarea, imitarea în scop denigrator, refuzul de a colabora și de a cere ajutor, bruscarea, lovirea cu diverse obiecte, pălmuirea, împingerea, vătămarea corporală.

Prevenire si combatere:

- Cadrele didactice trebuie să observe comportamentul elevilor pentru a putea preveni manifestările violente ale acestora prin discuții atât cu elevii în cauză cât și cu familiile lor. Doar o bună colaborare a familiei cu personalul didactic va reuși prevenirea/stoparea/îndreptare unor deviații comportamentale, deoarece cadrul legal nu permite școlii luarea unor măsuri extreme care să determine din partea elevului respectarea drepturilor celor din jur. Școlii îi revine sarcina de a corija abaterile, de a defini clar diferența dintre moral și imoral, deoarece copilul se va manifesta în mediul școlar influențat de imaginile vizualizate.

- Rolul învățătorului este acela de a omogeniza colectivul, de a-i determina să-și respecte colegii și cadrele didactice. Acest lucru se poate realiza prin dezbateri colective, prin intermediul povestirilor, prin acordarea de sarcini pe echipe. Școlarii trebuie învățați ce înseamnă a trăi în societate: a te înțelege reciproc, a asculta opiniile celor din jur, a exprima problemele în cuvinte nu în fapte, a lua decizii colective, și a te supune deciziei majorității, a-și controla pornirile violente.

- La nivelul clasei este indicată elaborarea unui regulament intern. Elevii sunt cei ce negociază regulile, și stabilesc sancțiunile în cazul abaterilor. Trebuie stabilite reguli simple ce pot fi lesne înțelese și respectate.
- În condițiile în care situațiile de violență școlară nu pot fi rezolvate în mod direct prin acțiunea efectivă și imediată a cadrului didactic se impune formarea unei echipe (în cadrul căreia să fie incluse atât cadrele didactice cât și psihologul școlii, medicul, reprezentanți ai poliției, pompierilor, primăriei).

Această echipă ar putea preveni și combate acte de violență prin prezentarea faptelor și explicarea urmărilor acestora.

- O altă metodă de prevenire și combatere a violenței este elaborarea R.O.I., aducerea acestuia la cunoștința atât elevilor cât și părinților și respectarea sa strictă. La înscrierea copilului în școală, părintele trebuie să semneze că este în acord deplin cu regulile școlii, reguli ce pot stabili de la scăderea notei la purtare până la exmatricularea definitivă a elevului în cazul constatării unor fapte de violență ce ar periclita siguranța celorlalți.
- La nivelul școlii se pot înființa grupuri de dezbateri în care să se pună în discuție dificultățile muncii de formare a comportamentului prosocial al elevilor. Situațiile problemă expuse, de unul sau mai mulți profesori să fie dezbătute în cadrul grupului.
- Înființarea în cadrul școlii a unui centru de consultanță cu părinții și elevii unde să se poată depista, mediatiza, și dezbate acte de violență școlară.
- Ca măsură de constatare a gradului de violență în școală este indicată supravegherea elevilor cu ajutorul sistemelor video. Astfel se pot monitoriza accesul în incinta școlii, comportamentul copiilor în pauze, perturbarea activităților cadrelor didactice de către alte persoane. Dacă din punct de vedere psihic prezența camerelor video în incinta școlii descurajează manifestările violente prevenind astfel încălcarea regulamentului de ordine interioară, din punct de vedere practic înregistrările oferă dovezi incontestabile ale faptelor comise și ajută la luarea unor măsuri imediate, nepermițând agravarea conflictelor.
- Pentru a evita evoluția și perpetuarea violenței în mediul școlar, este necesar ca M.E.N să aibă o bună colaborare cu Mass-Media (C.N.A) și să semnaleze părinților impactul

pe care vizualizarea emisiunilor necorespunzătoare vârstei îl are asupra copilului, căci sprijinul familiei este hotărâtor.

Regulile pot fi impuse de către profesor sau sunt negociate cu elevii. Acestia accepta mai ușor regulile al căror sens este transparent, iar dacă școala este un loc de învățare a democrației, atunci aceasta presupune ca și elevii să participe la elaborarea regulilor civilității școlare: “într-o democrație, cetățeanul nu este numai cel care se supune legii, ci și cel care o elaborează, alături de alții”.

A elabora strategii, proiecte de prevenire a violenței școlare implică a ține cont de toți factorii (temperamentali, sociali, familiali) care pot determina comportamentul violent al copilului. Școala are un rol important în prevenirea violenței și asta nu numai în condițiile în care sursele agresivității sunt în mediul școlar ci și în situația în care sursele se află în exteriorul granițelor școlii.

Bibliografie

1. Curelaru, M. (2013), **Violența în școală. Repere pentru analiză și intervenție**, Editura Universității Alexandru Ioan Cuza, Iași;
2. Șoitu, L., Hăvârneanu, C. (coord.) (2001), **Agresivitate în școală**, Editura Institutul European, Iași;
3. Salavastu, D., (2003), **Violenta in mediul școlar**, în Ferreol, G., Neculau, A. (coord.), **Violența – Aspecte psihosociale**, Editura Polirom, Iași.

CYBERBULLYING-UL

Prof. LAURENȚIU ANDREI

Școala Gimnazială Nr.2 Piatra-Neamț

= este o formă de violență online;
= un comportament agresiv, manifestat între egali, intenționat și repetat care are loc în mediul online sau prin intermediul tehnologiei digitale;

Cum se manifestă?

- prin trimitere de mesaje răutăcioase sau amenințări (mesaje text sau pe rețelele de socializare);
- distribuirea de imagini sau videoclipuri umilitoare sau jenante fără permisiunea persoanei în cauză;
- crearea de profiluri sau pagini false pentru a umili sau a afecta reputația unei persoane;
- excluderea sau izolarea unei persoane din grupurile sau comunitățile online;
- răspândirea de zvonuri false sau informații defăimătoare despre o persoană;

Ce efecte are?

- devii trist sau speriat;
- nu mai ai dorința de a vorbi cu prietenii;
- îți pierzi încrederea în tine;
- nu mai vrei să mergi la școală sau să faci activități obișnuite;
- te simți singur sau exclus de ceilalți;
- pierzi interesul pentru lucrurile care îți plăceau înainte;
- ai dificultăți cu somnul sau te simți mereu obosit;
- îți este greu să te concentrezi la lecții sau să îți faci temele;

Bibliografie

1. <https://www.unicef.org/moldova/articole/cyberbullying-ce-este-%C8%99i-cum-%C3%AEi-punem-cap%C4%83t>
2. https://www.google.com/search?sa=X&sca_esv=504682394de47591&rlz=1C1CHBD_enRO929RO929&udm=2&fbs=AlljpHxX5k-tONtMCu8aDeA7E5WMuFPipBqH8jT76nzCHqJGooYgkikuBCcIF7tD_yCw784AO8FBvVmLY7G7P6DaLpG0DBnqL4Ed2ELAvYNPROx5Li9rHpJXmZrM8

CONSTRUIREA UNUI MEDIU EDUCAȚIONAL SIGUR ȘI EMPATIC

Prof. Cosmin-Constantin SAVA

Școala Gimnazială „Episcop Melchisedec Ștefănescu” Gârcina

Violența în mediul școlar, în formele sale diverse, de la agresiunea fizică la hărțuirea subtilă, a încetat de mult să mai fie un fenomen izolat, devenind o realitate cotidiană cu impact profund asupra dezvoltării emoționale și academice a elevilor. Datele recente colectate la nivel național sunt îngrijorătoare și impun o acțiune concertată. Conform studiilor Organizației Salvați Copiii, aproape jumătate dintre elevi (49%) afirmă că au fost victime ale bullying-ului, în timp ce o majoritate covârșitoare (82%) au fost martori la astfel de situații în școala lor. Mai mult, 27% dintre elevi admit că au avut rolul de agresor. Aceste cifre nu reflectă doar incidente punctuale, ci conturează o cultură a agresiunii normalizate, care subminează fundamental misiunea educațională a școlii. În fața acestei realități, comunitatea educațională are obligația legală și morală de a dezvolta strategii coerente și eficiente pentru a transforma școala într-un spațiu al siguranței, respectului și dezvoltării armonioase. Pentru o intervenție eficientă, este esențială înțelegerea clară a fenomenelor. **Violența școlară** este un termen-umbrelă ce acoperă o gamă largă de comportamente, de la conduită ireverențioasă față de cadrul didactic la acte care intră sub incidența legii. În interiorul acestui spectru, **bullying-ul** se distinge prin trei caracteristici cumulative, recunoscute și în legislația românească (Legea nr. 221/2019): **intenționalitate**, **repetitivitate** și un **dezechilibru de putere** între agresor și victimă. Agresiunea nu este un accident, ci un act deliberat, care se repetă în timp, vizând o persoană percepută ca fiind vulnerabilă și incapabilă să se apere singură. Formele sale sunt diverse: fizice (lovire, distrugerea bunurilor), verbale (porecle, insulte), relaționale (excludere, bârfe) și, din ce în ce mai frecvent, digitale.

Odată cu digitalizarea interacțiunilor, a apărut și **cyberbullying-ul**, care transpune aceste agresiuni în spațiul online. Specificitatea sa constă în elemente agravante: potențialul anonim al agresorului, audiența vastă și persistența conținutului dăunător, care prelungește trauma victimei mult timp după încetarea agresiunii directe. Impactul acestor fenomene se propagă ca undele unui șoc în întreaga comunitate școlară, afectând pe toată lumea, nu doar pe cei direct implicați. **Victima** trăiește într-o stare constantă de teamă și anxietate, ceea ce duce la scăderea stimei de sine, izolare socială și, inevitabil, la un declin al performanțelor școlare. Școala devine un loc al suferinței, nu al învățării. Contrar aparențelor, nici **agresorul** nu este un personaj puternic; comportamentul său este adesea o manifestare a propriilor vulnerabilități – dificultăți în gestionarea furiei, lipsă de empatie sau nevoia de a obține atenție și control. Fără intervenție, el prezintă un risc crescut de a dezvolta comportamente antisociale la maturitate. Poate cel mai neglijat rol este cel al **martorului**. Deși nu sunt vizați direct, martorii (peste 80% dintre elevi) sunt expuși unui climat de teamă și nesiguranță. Pasivitatea lor, deși de înțeles, validează și încurajează comportamentul agresorului, oferindu-i "audiența" de care are nevoie. Astfel, întregul climat școlar devine toxic, dominat de neîncredere și frică, un mediu fundamental incompatibil cu un proces educațional de calitate. În fața acestei realități, cea mai puternică armă este prevenția. O abordare eficientă nu poate fi doar reactivă, ci trebuie să se concentreze pe construirea unui ecosistem școlar care descurajează violența. Fundamentul îl reprezintă crearea unui **climat școlar pozitiv**, unde fiecare elev se simte în siguranță și valorizat. Acest lucru se realizează prin reguli de comportament clare, formulate pozitiv și, ideal, co-create împreună cu elevii pentru a crește gradul de asumare. O supraveghere sporită, dar non-punitivă, în spațiile vulnerabile (curte, holuri, băi) este, de asemenea, esențială. Pe termen lung, cea mai sustenabilă strategie este **dezvoltarea competențelor socio-emoționale (SEL)**. Integrarea în curriculum a activităților care dezvoltă empatia, managementul furiei și comunicarea asertivă îi dotează pe elevi cu instrumentele necesare pentru a gestiona conflictele în mod constructiv. Jocurile de rol, discuțiile pe baza unor studii de caz și exercițiile de tehnică a respirației pot transforma dinamica unei clase. O componentă cheie a prevenției este transformarea majorității tăcute a martorilor în **apărători activi (upstanders)**. Elevii trebuie învățați strategii sigure de

intervenție: distragerea atenției, sprijinirea directă a victimei, confruntarea non-violentă a agresorului (dacă este sigur) sau raportarea imediată către un adult. Un agresor își pierde puterea atunci când audiența nu mai este pasivă sau amuzată, ci manifestă dezaprobare activă. Cu toate acestea, când prevenția nu este suficientă și un incident are loc, școala trebuie să acționeze rapid și coerent, conform cadrului legal. Orice adult din școală care observă un act de violență are obligația de a interveni imediat pentru a asigura siguranța elevilor. Incidentul trebuie documentat obiectiv și raportat structurilor responsabile, precum Comisia pentru Prevenirea Violentei. Este crucial ca discuțiile să se poarte inițial separat cu cei implicați, pentru a evita re-victimizarea. Abordarea trebuie să fie restaurativă, nu doar punitivă. Sancțiunile pur punitive (ex. scăderea notei la purtare) sunt adesea ineficiente pe termen lung, putând muta agresiunea în medii mai puțin vizibile, precum cel online. O abordare restaurativă se concentrează pe responsabilizarea agresorului, ajutându-l să înțeleagă impactul faptelor sale și să învețe comportamente alternative. În același timp, victima trebuie să primească sprijin specializat (consiliere psihologică) pentru a-și reconstrui stima de sine și sentimentul de siguranță.

Nicio strategie nu poate avea succes deplin fără o alianță solidă cu părinții. Parteneriatul școală-familie este vital pentru a asigura un front comun împotriva violenței. Organizarea de ateliere de educație parentală și menținerea unei comunicări deschise și proactive pot transforma părinții în aliați activi în procesul de prevenire și intervenție.

În concluzie, combaterea violenței școlare nu este responsabilitatea exclusivă a consilierului școlar sau a conducerii, ci un efort colectiv al întregii comunități educaționale. Fenomenul este complex și nu admite soluții simple sau rapide. Este necesară o tranziție de la o paradigmă reactivă, bazată pe sancțiuni, la una proactivă, fundamentată pe prevenție, empatie și dezvoltarea unui climat de respect reciproc. Investiția în formarea continuă a cadrelor didactice, implicarea activă a elevilor în crearea soluțiilor și consolidarea parteneriatului cu familia sunt pilonii pe care putem construi școli cu adevărat sigure, în care fiecare copil are șansa de a-și atinge potențialul maxim.

PREVENIREA ȘI COMBATEREA VIOLENȚEI ȘCOLARE, BULLYING-ULUI ȘI CYBERBULLYING-ULUI

Prof. Raluca Gabriela DOSOFTEI

Școala Gimnazială nr.3 și Liceul Economic „Al.I.Cuza” Piatra Neamț

Violența școlară reprezintă un fenomen tot mai frecvent în mediul educațional, afectând atât victimele, cât și agresorii, precum și întreaga comunitate școlară. Bullying-ul și cyberbullying-ul sunt forme specifice de violență, manifestate fie fizic, verbal sau emoțional, fie prin intermediul tehnologiei. Impactul lor asupra dezvoltării emoționale, sociale și academice a elevilor poate fi profund și de durată. În contextul digital actual, cyberbullying-ul a devenit o problemă majoră, datorită anonimatului și accesului rapid la informație. Prevenirea și combaterea acestor forme de violență necesită o abordare complexă, care să implice elevii, părinții, cadrele didactice și comunitatea.

1. Definiții și forme ale violenței școlare

Violența școlară este definită ca orice comportament intenționat care provoacă rău fizic, emoțional sau psihologic într-un mediu școlar. Aceasta poate fi:

- Fizică: lovituri, împingeri, distrugerea obiectelor personale.
- Verbală: insulte, jigniri, porecle, tachinări constante.
- Psihologică: intimidare, amenințări, manipulare, excludere socială.

Bullying-ul este un comportament agresiv repetitiv, intenționat, manifestat de un elev sau grup de elevi asupra unei victime. Caracteristici principale:

- Repetitivitate: agresiunea nu este un incident singular.
- Dezechilibru de putere: agresorul are un avantaj fizic, social sau psihologic.
- Scopul: umilirea, intimidarea sau excluderea victimei.

Cyberbullying-ul reprezintă folosirea tehnologiilor digitale (mesaje, rețele sociale, aplicații de chat) pentru a hărțui sau umili pe cineva. Exemple concrete:

- Trimiterea de mesaje jignitoare sau amenințătoare.
- Postarea de imagini compromițătoare fără consimțământ.
- Crearea de conturi false pentru a insulta sau defăima pe cineva.

2. Cauzele violenței școlare

Factori individuali

- Lipsa empatiei și a abilităților de comunicare.
- Probleme emoționale sau traume din familie.
- Nevoia de control, putere sau recunoaștere socială.

Factori sociali și de grup

- Influența colegilor sau a grupurilor de prieteni.
- Excluderea socială a unor elevi, diferențele de statut social sau rasial.
- Presiunea socială asupra performanței și comportamentului.

Factori legați de tehnologie

- Accesul necontrolat la internet și rețele sociale.
- Lipsa conștientizării riscurilor legate de cyberbullying.
- Anonimatul oferit de mediul online, care încurajează comportamente agresive.

3. Consecințele violenței școlare

Pentru victime

- Stres, anxietate, depresie.
- Scăderea performanțelor școlare.
- Izolare socială și pierderea încrederii în sine.

Pentru agresori

- Dezvoltarea unui comportament antisocial.
- Probleme cu legea și conflicte frecvente cu autoritatea.
- Dificultăți în relațiile sociale viitoare.

Pentru mediul școlar

- Climat școlar nesigur și tensionat.
- Afectarea imaginii școlii și a relațiilor între cadrele didactice și elevi.
- Reducerea implicării elevilor și a profesorilor în activități școlare.

4. Strategii de prevenire și combatere

La nivelul școlii

- Programe de educație socio-emoțională: dezvoltarea empatiei, gestionarea emoțiilor și a conflictelor.
- Formarea cadrelor didactice: identificarea semnelor de bullying și intervenția eficientă.
- Reguli clare și politici anti-bullying: aplicarea consecventă a sancțiunilor și recompensarea comportamentului pozitiv.
- Consiliere și suport psihologic: școli cu psihologi și consilieri accesibili elevilor.

La nivelul elevilor

- Campanii de conștientizare privind efectele bullying-ului și cyberbullying-ului.
- Activități de cooperare și consolidare a relațiilor pozitive între elevi.
- Promovarea responsabilității online și a comportamentului digital etic.

La nivelul părinților

- Monitorizarea activității online și discutarea regulilor privind folosirea internetului.
- Participarea la activități educative și ședințe cu școala.
- Sprijinirea copilului victimă și implicarea activă în rezolvarea conflictelor.

La nivelul comunității și autorităților

- Legislație clară privind bullying-ul și cyberbullying-ul.
- Colaborarea cu poliția, ONG-uri și psihologi pentru intervenții eficiente.
- Campanii de informare și prevenție desfășurate la nivel local și național.

5. Exemple de bune practici

- Educația digitală: programe care îi învață pe elevi să folosească responsabil rețelele sociale și să recunoască comportamentele agresive online.
- Proiecte de tip peer mentoring: elevii mai mari sprijină și consiliază colegii mai mici în situații de conflicte sau hărțuire.

6. Recomandări pentru prevenirea cyberbullying-ului

- Educarea elevilor despre securitatea datelor și confidențialitatea online.
- Încurajarea raportării incidentelor de către victime și martori.
- Limitarea timpului petrecut online și supravegherea platformelor folosite.
- Dezvoltarea unor aplicații sau platforme sigure pentru comunicarea între elevi și cadre didactice.

Concluzii

Violența școlară, bullying-ul și cyberbullying-ul reprezintă fenomene complexe, cu impact major asupra sănătății emoționale, relațiilor sociale și performanțelor academice ale elevilor. Prevenția și combaterea lor necesită implicarea tuturor factorilor din comunitatea școlară: profesori, elevi, părinți și autorități. Prin educație, comunicare, suport psihologic și politici clare, școlile pot deveni medii sigure, incluzive și prietenoase, în care fiecare elev să se dezvolte armonios.

Bibliografie

1. Olweus, D. (1993). *Bullying at School: What We Know and What We Can Do*. Blackwell Publishing.
2. Rigby, K. (2003). *Stop the Bullying: A Handbook for Schools*. Australian Council for Educational Research.
3. Smith, P. K., Mahdavi, J., Carvalho, M., & Tippett, N. (2008). Cyberbullying: Its nature and impact in secondary school pupils. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 49(4), 376–385.
4. Kowalski, R. M., Limber, S. P., & Agatston, P. W. (2012). *Cyberbullying: Bullying in the Digital Age*. Wiley-Blackwell.
5. Ministerul Educației Naționale. (2020). *Ghid de prevenire a violenței în școli și prevenire a bullying-ului*. www.stopbullying.gov
6. European Commission (2015). *Study on School Violence and Bullying*.

DEZVOLTAREA INTELIGENȚEI EMOȚIONALE, PRIORITATE PENTRU COMBATEREA VIOLENȚEI ȘCOLARE

**Prof. înv. primar Nadia Daniela ACRISTINEI
Școala Gimnazială Nr. 3 Piatra-Neamț**

Ținem foarte mult ca oamenii să ne respecte copiii, să le vorbească cu amabilitate și considerație și să nu le facă rău din punct de vedere fizic. Cum ați reacționat atunci când cineva a manifestat, într-un fel sau altul, lipsă de respect față de copilul dumneavoastră raportată la o anumită situație? Poate a fost vorba despre un cadru didactic, un alt părinte, despre o persoană întâlnită într-un magazin, sau un copil mai mare, etc.. Dar v-ați întrebat vre-o dată, dumneavoastră ca părinte cum vă purtați față de propriul copil, față de emoțiile lui, față de ceea ce simte el?

Regula de de aur ne cere să ne cunoaștem bine sentimentele, să privim lucrurile din perspectiva copiilor noștri, să ne controlăm propriile impulsuri, să ne supraveghem cu atenție ca părinți, să muncim în mod susținut pentru a deveni mai buni în această meserie și să ne folosim aptitudinile sociale pentru a ne transpune ideile în practică.

Trăim într-o eră a activității frenetice, în care ne facem tot timpul planuri cum să-i îndrumăm pe copiii noștri în așa fel încât să fie mereu primii, cum să facem tot ce avem de făcut, alergând dintr-o parte în alta și întrebându-ne dacă o vom scoate la capăt cu aranjamentele noastre. Puneți toate acestea la un loc și o să vedeți care este situația părinților: tot atâta calm și ordine ca într-un storcător de fructe aflat în funcțiune! Educația bazată pe inteligența emoțională pornește de la faptul că totalitatea acțiunilor noastre ne permit să creăm un echilibru mai sănătos în relațiile părinte-copil, copil-copil, cadru didactic-copil.

Acțiunile noastre trebuie să pună accent pe importanța sentimentelor și să ne ajute, pe noi și pe copiii noștri, să ne ținem sub control emoțiile, în loc să acționăm impulsiv sau să ne lăsăm copleșiți de sentimente!

Suntem inundați de un șuvoi de păreri privind creșterea copiilor și aproape fiecare idee nouă este clonată, de obicei fără autentificare și fără vreo speranță de a îndeplini promisiunile făcute. Stresul nu dă semne că ar scădea, iar părinții nu mai știu încotro să o apuce. Ideea de bază este că părinții trebuie să lucreze cu propriile emoții și cu emoțiile copiilor în mod inteligent, constructiv, pozitiv și creativ, respectând realitățile biologice și rolul sentimentelor în natura umană.

Cele patru principii ale educației bazate pe inteligența emoțională sunt:

1.Fiți conștient de sentimentele dumneavoastră și de ale celorlalți.

2.Fiți empatic și înțelegeți punctele de vedere ale celorlalți.

Empatia este capacitatea de a împărtăși sentimentele celorlalți. Pentru aceasta omul trebuie să fie mai întâi conștient atât de propriile sale sentimente și trăiri, cât și de sentimentele celuilalt (conform principiului 1)! Interesant este faptul că pe măsură ce veți cunoaște mai bine propriile sentimente, veți putea ” citi mai bine” și sentimentele celorlalți. Aceasta presupune deopotrivă să ascultăm și să urmărim cu atenție indiciile nonverbale; deseori limbajul trupului și tonul vocii ne transmit emoțiile într-un mod mai eficient decât cuvintele. Televizorul și filmele video le oferă copiilor o falsă perspectivă asupra sentimentelor celorlalți, pentru că par a fi reale, dar, de fapt, ele sunt născocite și puse la cale de scenariști, actori, etc. Copiii din ziua de azi par să se poarte cu mai multă maturitate decât au în realitate pentru că sunt expuși la atâtea „experiențe de viață” într-un mod superficial, prin intermediul mijloacelor de comunicare în masă (fără a fi supravegheați de cele mai multe ori!!!)

În diferite contexte, când un copil își pierde controlul, de obicei părinții încearcă să-l oprească, ceea ce presupune uneori o remarcă zgomotoasă din partea lor. În cazul anumitor copii, această reacție le mărește și mai mult anxietatea, în loc să le-o micșoreze, așa că își pierd și mai mult stăpânirea de sine.

Când aceste stări sunt urmate de reacții părintești din ce în ce mai necontrolate, ajungem la o serioasă „spirală a urlletelor”. Este foarte important să ne ținem în frâu impulsurile comportamentale pentru că noi ca și ființe umane suntem programați ca în situații dificile să avem una dintre reacțiile -luptă sau fugi – însă în societatea modernă, nici lupta, nici fuga nu ne sunt de folos! Trebuie să folosim ceea ce știm despre sentimente și puncte de vedere – ale noastre și ale celorlalți – pentru a ne controla mai bine impulsurile!

3.Construiți-vă scopuri și planuri pozitive!

Unul dintre cele mai importante aspecte ale gândirii umane este acela că ne putem stabili scopuri și putem face planuri pentru a atinge aceste scopuri. Aceasta înseamnă că lucrurile pe care le fac părinții și copiii au în vedere un țel; teoria inteligenței emoționale ne spune că acest fapt are implicații importante! Trebuie să recunoaștem puterea imensă a optimismului și a speranței; când ne aflăm într-o stare de spirit pozitivă sau ne simțim plini de speranță, sunt implicate deopotrivă: mintea, sufletul și trupul. Speranța și buna dispoziție sunt însoțite de o anumită stare biochimică, ce se manifestă printr-o mai bună circulație a sângelui, o funcționare optimă a sistemelor cardiovascular și respirator, o activitate mai bună a sistemului imunitar și printr-un grad redus de stres. Nu are nici un sens să ne stabilim scopuri, dacă nu ne dorim să le și atingem și să ne bucurăm de satisfacțiile pe care ni le oferă!

4.Folosiți aptitudini sociale pozitive în relațiile cu ceilalți.

Alături de faptul de a fi conștienți de propriile sentimente, de autocontrol, de capacitatea de a stabili un scop și de empatie, este important să știm cum să ne purtăm eficient cu ceilalți. Pentru a comunica, nu este suficient să ne exprimăm clar, ci trebuie să știm cum să ascultăm și să oferim răspunsuri constructive; aceste aptitudini sunt importante atât pentru părinte, cât și pentru copil!

Famiiliile în care membriii acestora își împărtășesc punctele de vedere, discută despre sentimentele lor și fac legături între acestea și evenimentele petrecute sunt un suport pentru copiii lor.

Când părinții creează o atmosferă și îi ajută pe copii să își rezolve problemele în loc să le ofere soluții pe tavă sau să ia toate deciziile în locul lor, sunt șanse mult mai mari ca micuții să își dezvolte simțul responsabilității! Atunci când părinții nu le impun copiilor anumite restricții, aceștia cred că părinților nu le pasă, părinții trebuie să fie niște adevărați adulți, adică să își asume responsabilități pentru binele și fericirea copiilor lor, bazate pe înțelepciune, experiențele și valorile proprii! Orice părinte trebuie să își impună anumite granițe care nu sunt negociabile, mai ales atunci când copiii “ies din tipare” specifice vârstei (adunatul jucăriilor, vizionare la televizor, jocuri pe calculator, jocuri în curte sau cu alți copii, vizita la alți copii acasă, etc..).

Un alt aspect al educației bazate pe inteligența emoțională îl reprezintă faptul că este necesar să înțelegem că membrii familiei trebuie să iasă din când în când din rutina zilnică și să se bucure de frumusețea lumii din jur. Membrii familiei trebuie să păstreze un simț al empatiei și al perspectivei celorlalți; nu trebuie să lasăm să treacă prea mult timp fără să știm ce fac ceilalți, ce simt despre ceea ce se petrece în viața lor, ce probleme, proiecte, termene au și ce scopuri și-au propus!

De multe ori, sub pretextul eficiențe, părinții trebuie să reflecte asupra anumitor cazuri în care situația a fost “scăpată de sub control” sau a fost “foarte bine rezolvată”. Pentru a deveni părinți mai buni, putem să ne punem următoarele întrebări: Când sunt copiii mei în cea mai bună formă pentru ai putea aborda? Când mă comport eu cel mai bine ca părinte? Când se comportă copiii mei cel mai rău? Când mă port eu (în ce situații) cel mai rău ca și părinte? Răspunzând fiecare dintre noi la aceste întrebări cu siguranță vom găsi niște răspunsuri care ne vor face să privim lucrurile din altă perspectivă!

Bibliografie

1. *Inteligența emoțională în educația copiilor, Maurice J.Elias, Steven E.Tobias, Brian S.Friedlander, traducere Andreea Lutic, Editura Curtea Veche, București, 2002*

VIOLENȚA ȘI INTELIGENȚA EMOȚIONALĂ

**Prof. consilier școlar Elena Iulia TALMACIU
CJRAE NEAMT/ Colegiul Tehnic „Petru Poni” Roman**

Cum întunericul este splurberat de lumină, zăpada se topește la căldură, iar focul se stinge cu apă, tot în aceeași manieră poate fi percepută și violența sub toate aspectele ei, găsind strategia care rupe din rădăcini orice tentativă. Cunoscând ce ascunde un act de violență, începând de la bagajul emoțional negativ, precum: furie, frică, tristețe, rușine, putem să înțelegem că toate acestea se pot estompa și diminua sub forța polarității, cultivând stări pozitive în rândul elevilor. Toate experiențele de viață, frustrările, tensiunile acumulate se vor răsfrânge în ariile lor de manifestare: familie, școală, grup de prieteni, spațiul virtual generând acte de violență, bullying, cyberbullying.

La extrema opusă a conduitei agresive se întrevade speranța, prin dezvoltarea inteligenței emoționale în rândul elevilor. Aceasta poate fi soluția descătușării și eliberării tensiunilor, lăsând loc unei stări de bine, încredere și relații mult mai sănătoase. Inteligența emoțională devine antidotul violenței pentru că deține exact tot ce îi lipsește agresorului, pornind de la un deficit de cunoaștere și autocunoaștere, lipsă de încredere în sine, nivel scăzut de empatie, motivație afectată și relații interpersonale încărcate de conflicte și reactivitate.

Conform lui Daniel Goleman, inteligența emoțională vizează dezvoltarea acestor aspecte deficitare în cazul elevilor violenți, pe care o definește ca "fiind abilitatea de a recunoaște, înțelege și gestiona propriile emoții, dar și pe cele ale altor persoane".

Printre componentele acesteia se evidențiază:

- Autocunoașterea fiind capacitatea umană de a recunoaște propriile emoții și sentimente,
- Autocontrolul ajută în gestionarea impulsurilor și emoțiilor, cu puterea de a face față frustrărilor și provocărilor vieții,
- Motivația este acel motor al personalității, care ne susține energetic și oferă capacitatea de a acționa în vederea atingerii obiectivelor propuse,
- Empatia este capacitatea de a ne pune în pielea celuilalt, de a- i înțelege suferința, de a- i cunoaște emoțiile, trăirile și modul de a acționa.
- Abilitățile sociale dezvoltate au rolul de a gestiona relațiile interpersonale într-un mod constructiv pentru toate părțile implicate, de a construi interacțiuni umane sănătoase și productive.

În studiul "Relationship between Emotional Intelligence and Violence Exerted, Received, and Perceived in Teen Dating Relationship, realizat de Cordella Estevez-Casellas, Maria Dolores Gomez - Medina, Esther Sitges, publicat în "International Journal Environmental Research and Public Health, 2021, pe un eșantion de 254 de adolescenți, cu vârste cuprinse între 12-18 ani, s-a constatat că există o corelație inversă semnificativă între nivelurile de inteligență emoțională și violența exercitată de adolescenți.

Astfel, cu cât inteligența emoțională este mai scăzută, cu atât violența este mai ridicată și cu cât EQ este mai mare cu atât se observă o capacitate mai bună de a percepe comportamentele violente, care poate fi un factor în prevenirea situațiilor de acest gen.

Concluzia studiului poate fi susținută și de Daniel Goleman, care punctează ideea că violența, agresivitatea sunt frecvent rezultatul lipsei de inteligență emoțională, unde "cei incapabili să-și controleze impulsurile emoționale- în special furia- sunt mai predispuși la comportamente violente, iar lipsa empatiei face imposibilă înțelegerea consecințelor asupra celorlalți." (Goleman, 1995). Autorul evidențiază faptul că multe acte violente provin din incapacitatea de a recunoaște emoțiile, confuzia dintre acestea și acțiune, plus deficitul de empatie învățat sau dobândit prin experiențe dureroase, traume.

Organizațiile care promovează autocontrolul și empatia reduc conflictele interne și comportamentele agresive, acelea care le ignoră cultivă stres, furie și violență simbolică (Goleman, 1998).

În concluzie, inteligența emoțională este cheia înlocuirii actelor de violență cu pace, înțelegere, integrare, armonie și colaborare în rândul elevilor, cu beneficii personale, relaționale și sociale.

Bibliografie

1. Goleman, D., (1995), *Emotional Intelligence: Why it Can Matter More than IQ*, Bantam Books,
2. Goleman, D., (1998), *Working with Emotional Intelligence*, Bantam Books,
3. <https://www.mdpi.com>

PROIECT DE ACTIVITATE EXTRACURRICULARĂ

Prof. Înv. Primar Elena Cristina MUTU

Școala Gimnazială „Daniela Cuciuc” Piatra Neamț

Clasa A II-a A

- 1. Titlul activității: „Treptele nonviolentei”**
- 2. Scopul: Dezvoltarea atitudinii civilizate de a combate agresivitatea și violența.**
- 3. Coordonatorul activității: Mutu Elena Cristina**
- 4. Data desfășurării: 15 octombrie**
- 5. Durata activității: 50 minute**
- 6. Grupul țintă: elevii clasei: a II-a A**
- 7. Parteneri implicați: consilierul educativ, părinții elevilor**

Obiectivele activității:

- Să enumere tipurile de violență /agresivitate;
- Să denumească cauzele violenței;
- Să enumere măsuri de combatere a violenței;
- Să ilustreze prin desen/ text și formă: „ Treptele nonviolentei”

8. Resurse:

- a. umane: elevii clasei a II-a A
- b. materiale: prezentări ppt, fiș cu imagini, filmulețe, etichete, planșe didactice.

9. Descrierea activității:

Agresivitatea este o formă de conduită orientată cu intenție către obiecte, persoane sau spre sine, cu scopul de a produce prejudicii, răniri, distrugeri și daune.

Violența este o formă de manifestare a agresivității ce presupune utilizarea forței pentru a manifesta superioritatea. Este o conduită agresivă, acută cu finalitate distructivă.

Activitatea clasei a II-a A și-a propus să identifice cauzele majore ale violenței și agresivității precum și măsurile necesare de combatere a acestora.

- Activitatea a început cu un exercițiu de tip: Brainstorming, prin care fiecare elev spunea ce înțelege prin cuvântul: “agresivitate”
- **Privire dură, fixă, amenințătoare;**
- **Amenințare indirectă sau directă;**
- **Lovitul cu piciorul**
- **Aruncarea cu obiecte;**
- **Împingerea cu umărul pentru dezechilibrare;**
- **Ciupit , zgâriat, tras de păr;**
- **Bătaie.**

Apoi am discutat despre metode și căi de combatere a agresivității și violenței .

Pentru a putea preveni și combate agresivitatea este necesar:

- păstrarea calmului și autocontrolului;
- gândirea pozitivă;
- menținerea deschisă a căilor de comunicare;
- foarte multă flexibilitate și perseverență;
- evitarea jignirilor, umilirilor, durității excesive și nemotivate;
- oferirea dragostei necondiționate;
- împlinirea nevoilor afective ale adolescenților;
- acordarea atenției depline pentru ca adolescentul să se simtă iubit, respectat, valoros;
- canalizarea resurselor adolescentului spre activități sportive, de relaxare, activități placute, discuții cu o persoană matură;
- învățarea unor tehnici de respirație, de calmare și control;
- rezolvarea problemelor familiale;
- controlul mai strict al lecturilor, programelor TV urmărite, etc.

În final am discutat despre ce se înțelege prin cuvântul : “nonviolență” și am realizat: “Scara nonviolentei”, „ Treptele nonviolentei”.

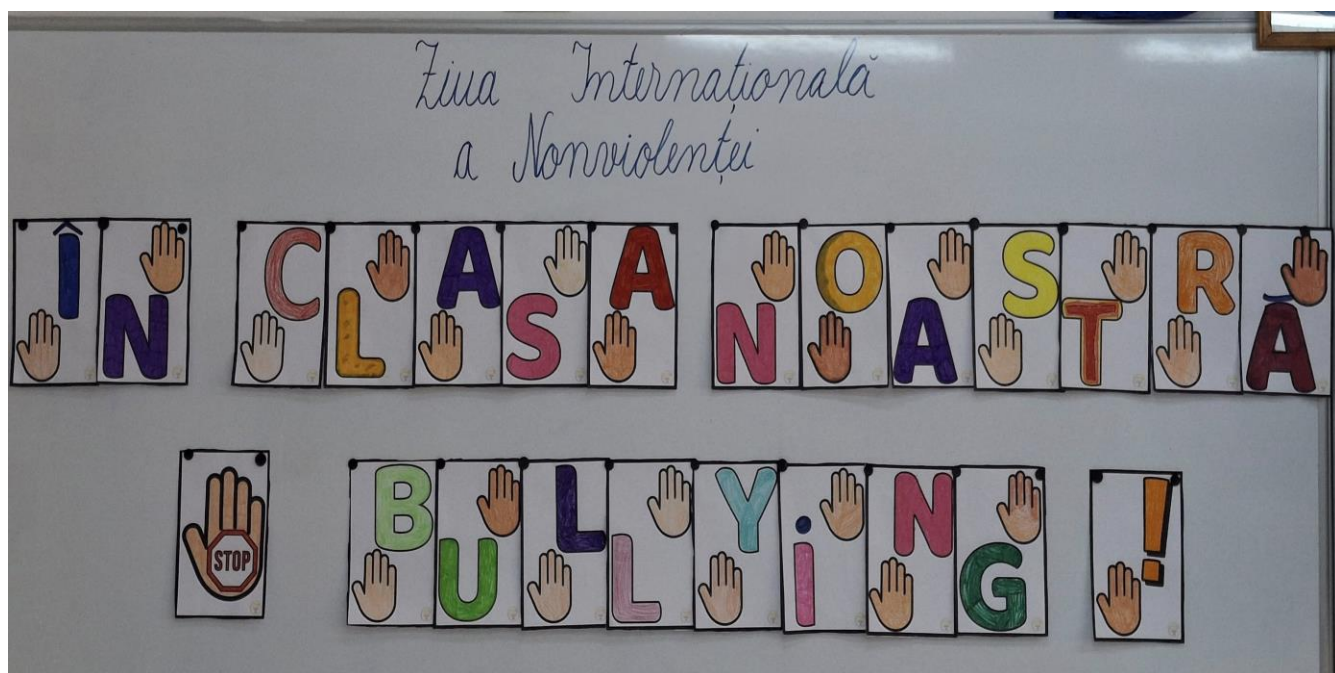
10. Rezultate: Elevii și –au însușit câteva reguli de respectare și protejare a persoanelor din jur.

11. Modalități de evaluare a activității: expoziții cu desene, colaje antiviolență.

12. Observații: Elevii și părinții au făcut echipă pentru a realiza tema : „Treptele nonviolentei”.

BULLYING-UL ȘI CYBERBULLYING-UL

Prof. înv. Primar Maria Magdalena COJOCARIU

Școala Gimnazială Nr. 2 Piatra-Neamț

Fenomenul Bullying și Cyberbullying în Școlile din România

Fenomenul bullying-ului și al cyberbullying-ului reprezintă o problemă tot mai gravă în sistemul educațional românesc.

În contextul social actual, în care tehnologia și rețelele de socializare fac parte integrantă din viața copiilor și adolescenților, aceste forme de hărțuire au devenit din ce în ce mai răspândite și mai greu de controlat.

În cele ce urmează, vom analiza principalele date din studii recente, categoriile de copii vulnerabili, soluțiile reale la dispoziția elevilor, precum și reticențele manifestate de părinți în fața acestor fenomene.

1. Definiții

Bullying-ul se definește ca un comportament repetat, intenționat, de hărțuire, excludere, umilire sau agresiune verbală, fizică ori socială între elevi, care apare de regulă în spațiul școlar.

Cyberbullying-ul reprezintă extinderea acestui comportament în mediul digital, prin intermediul mesajelor, rețelelor sociale, aplicațiilor de chat sau jocurilor online.

2. Studii și date actuale privind bullying-ul în România

Conform studiilor realizate de organizația „Salvați Copiii România” în 2022, peste 82% dintre elevi au fost martori ai unor situații de bullying, iar aproape jumătate au declarat că au fost victime.

Studiul internațional HBSC („Health Behaviour in School-aged Children”) confirmă prezența fenomenului în rândul elevilor de 11, 13 și 15 ani, evidențiind faptul că formele de agresiune ating un vârf în perioada gimnaziului.

De asemenea, analiza națională TECPC (2022) privind cyberbullying-ul arată că tinerii cu vârste între 12 și 17 ani sunt cei mai expuși, în special pe platforme precum Instagram, Facebook sau aplicațiile de mesagerie.

3. Categoriile vulnerabile

Cercetările recente au identificat mai multe categorii de elevi vulnerabili în fața bullying-ului:

- Elevii LGBTQ+, care sunt frecvent victime ale comentariilor homofobe și excluderii sociale;
- Copiii aparținând minorităților etnice, în special cei de etnie romă;
- Elevii cu dizabilități sau nevoi educaționale speciale;
- Copiii proveniți din familii cu venituri reduse sau din mediul rural, care au acces limitat la resurse de sprijin.

4. Efectele bullying-ului și ale cyberbullying-ului

Efectele acestor fenomene asupra copiilor sunt complexe și se manifestă pe plan emoțional, social și educațional. Printre consecințele frecvente se numără anxietatea, depresia, scăderea stimei de sine, absenteismul școlar și scăderea performanței academice. În cazurile grave, victimele pot dezvolta gânduri suicidare, conform literaturii internaționale de specialitate.

5. Soluții reale la dispoziția copiilor

Pentru combaterea acestor fenomene, elevii au la dispoziție mai multe soluții și instrumente concrete:

- Să discute cu un adult de încredere – diriginte, consilier școlar sau profesor;
- Să contacteze linia de ajutor „Telefonul Copilului” – 116111, disponibilă gratuit, 24/7;
- Să păstreze dovezi ale hărțuirii (capturi de ecran, mesaje), pentru a putea sesiza autoritățile;

- Să raporteze situația conducerii școlii, conform procedurii stabilite prin Ordinul Ministerului Educației nr. 4343/2020;
- În caz de pericol iminent, să sune la 119 – linia națională pentru protecția copilului.

6. Reticențele părinților și cauzele acestora

Deși există proceduri clare de raportare și intervenție, mulți părinți manifestă rețineri în a sesiza astfel de situații.

Principalele motive sunt frica de stigmatizare, neîncrederea în reacția școlii, teama de represalii asupra copilului și lipsa de informare.

Pentru depășirea acestor bariere, este necesară o comunicare transparentă între școală, elevi și părinți, precum și campanii de informare desfășurate la nivelul comunității.

7. Concluzii

Bullying-ul și cyberbullying-ul reprezintă fenomene persistente în școlile românești, afectând în special elevii de gimnaziu și adolescenții.

Deși există un cadru legislativ clar și resurse de sprijin, eficiența intervențiilor depinde de implicarea activă a tuturor actorilor educaționali – profesori, consilieri, părinți și autorități.

Combaterea acestor fenomene necesită o cultură școlară bazată pe respect, empatie și solidaritate.

INSULTELE ȘI IZOLAREA SOCIALĂ, RECUNOAȘTEREA COMPORTAMENTELOR AGRESIVE

Prof. Margareta MANCAȘ

Liceul „Gh. Ruset Roznovanu” Roznov

Bullying-ul reprezintă o problemă gravă și tot mai răspândită în rândul elevilor, afectând atât sănătatea emoțională, cât și dezvoltarea socială a tinerilor.

Din punctul meu de vedere, acest comportament nu este deloc nou, este cunoscut faptul că, în dorința de a se impune în grup, copilul, școlarul, găsește pe cei mai slabi decât el și încearcă să își demonstreze superioritatea, doar de el înțeleasă în acest mod.

De regulă, elevul are tendința de a copia modelul văzut în familie, sau pur și simplu, printre cei pe care el îi frecventează. În contextul școlar, această formă de violență poate avea consecințe grave asupra victimelor, precum scăderea încrederii în sine, anxietate, depresie și chiar abandon școlar.

De aceea, dezvoltarea competențelor de recunoaștere și intervenție în cazurile de bullying devine o prioritate pentru cadrele didactice, părinți și elevi, având ca scop crearea unui mediu educațional sigur, în care respectul și empatia să prevaleze.

Primul pas în combaterea bullying-ului constă în conștientizarea semnelor și indicatorilor acestuia.

Elevii trebuie învățați să recunoască comportamentele agresive, repetate și intenționate, precum insultele, izolarea socială, amenințările sau intimidarea.

Profesorii, la rândul lor, trebuie să fie pregătiți să observe aceste semne și să acționeze prompt.

Pentru aceasta, ar fi esențial ca în școli să fie organizate ateliere, seminarii și cursuri de formare pentru cadrele didactice, în care să se discute despre modalitățile eficiente de identificare a situațiilor de bullying. În plus, elevii trebuie încurajați să manifeste curaj și să raporteze incidentele, fără teama de repercusiuni.

Dezvoltarea competențelor de intervenție presupune, pe lângă identificarea corectă a bullying-ului, și aplicarea unor strategii adecvate pentru gestionarea situațiilor conflictuale.

Profesorii trebuie să fie capabili să intervină cu fermitate, dar și cu empatie, înlăturând rapid orice formă de violență și promovând dialogul și rezolvarea pașnică a conflictelor. În acest sens, este important ca în școli să fie implementate politici clare împotriva bullying-ului, precum și proceduri de raportare și soluționare a incidentelor.

În plus, elevii trebuie să fie educați în spiritul respectului reciproc, al toleranței și al comunicării non-violente, astfel încât să devină parte activă în prevenirea bullying-ului.

Un alt aspect important în dezvoltarea acestor competențe este implicarea părinților. Aceștia trebuie să fie informați și să colaboreze cu școala pentru a crea un mediu sigur și de un real suport acasă și în comunitate, dacă și aceștia, la randul lor, sunt în măsură să facă educație.

Comunicarea deschisă și promovarea valorilor solide de respect și empatie pot reduce semnificativ riscul de apariție a cazurilor de bullying. De asemenea, implicarea elevilor în activități de grup, proiecte de consiliere și campanii de sensibilizare contribuie la dezvoltarea unui climat colegial favorabil.

În concluzie, combaterea bullying-ului necesită o abordare integrată, în care se pun accent pe formarea continuă și pe conștientizarea tuturor părților implicate.

Dezvoltarea competențelor de recunoaștere și intervenție în cazurile de bullying nu doar că ajută la protejarea victimelor, ci contribuie și la formarea unor cetățeni responsabili, empatici și respectuoși.

Personal, consider că cel mai important lucru este ca victima să nu rămână izolată, ea trebuie încurajată să ceară sprijin!

Empatia este antidotul agresivității. Înțelegerea emoțiilor celorlalți, capacitatea de a te pune în locul lor și de a reacționa cu respect sunt abilități care se formează în timp, prin educație și exemplu personal.

O societate bazată pe empatie și respect reciproc este una în care diferențele sunt acceptate, iar conflictele se rezolvă prin dialog, nu prin violență. În plus, comunicarea sinceră și deschisă poate preveni multe neînțelegeri.

De cele mai multe ori, agresivitatea ascunde frustrări sau lipsă de înțelegere, iar discutarea acestora într-un cadru sigur poate schimba atitudini și comportamente.

Recunoașterea comportamentelor agresive, repetate și intenționate este o datorie morală și civică.

Doar prin conștientizare, educație și implicare putem construi o societate bazată pe respect și solidaritate.

Fiecare dintre noi are puterea de a fi un model pozitiv și de a opri cercul vicios al violenței printr-un simplu gest, de bun simț, **alegerea bunătății în locul agresivității.**

VIOLENȚA IN ȘCOLI

Prof. Claudia Georgiana COVASAN
Școala Gimnazială nr.2 Piatra-Neamț

Introducere

În România, nivelul de violență în unitățile de învățământ preuniversitar a devenit îngrijorător. Concluziile unui studiu realizat de Institutul de Științe ale Educației "Violență în școli" au arătat că violența este mai mare în unitățile de învățământ postgimnazial - 80%, și mai redusă în cazul școlilor generale -73%, mai ales tineri din mediul urban -82%, față de tinerii din mediul rural 71%.

Datorită acestor cifre îngrijorătoare oamenii sunt tot mai speriați de violență din rândul adolescenților manifestată în special în unitățile de învățământ. Tema **"violență în școli"** deja nu mai este una tabu ci una mult prea des întâlnită în jurnalele de știri și în paginile ziarelor.

Obiective

1. analiză comportamentului agresiv al elevilor în unitățile de învățământ;
2. identificarea cauzelor actelor violente din școli;
3. determinarea măsurii în care comportamentul agresiv al elevilor este influențat de mass-media sau /și de familie;

Stabilirea universului de cercetare

Universul cercetării pe tema violenței în școli este delimitat de elevi de liceu în principal, și nu numai. Din păcate violența se face din ce în ce mai prezentă și în gimnaziu, indiferent dacă vorbim de violență verbală sau cea fizică, ponderea mai mare având-o, totuși, cea verbală.

Documentare prealabila

Pentru realizarea acestei cercetari m-am documentat din diferite carti de specialitate si am urmarit regulat jurnalele de stiri. De asemenea am consultat diferite ziare in paginile carora se regaseau articole despre violenta in scoli si am accesat o serie de site-uri de internet ce tratau tema acestui proiect de cercetare.

Unitatea de analiza si inregistrare

Pentru studiul violentei in scoli unitatea de analiza este elevul.

Cadrul teoretic

Mass-media, cercetarile si statisticile oficiale prezinta o crestere ingrijoratoare a fenomenului in ultimii ani in mai multe tari ale lumii , astfel incat escaladarea violentei in scoala a devenit cea mai vizibila evolutie din campul educatiei formale.

Exista numeroase definitii ale violentei. Eric Debarbieux, specialist in problematica violentei in mediul scolar , si care considera ca violenta este dezorganizarea brutala sau continua a unui sistem personal , colectiv sau social si care se traduce printr-o pierdere a integritatii , ce poate fi fizica, materiala sau psihica. Aceasta dezorganizare poate sa opereze prin agresiune , prin utilizarea fortei ,constient sau inconstient , insa poate exista si violenta doar din punctul de vedere al victimei , fara ca agresorul sa aiba intentia.

Violenta scolara este de cele mai multe ori nefatala , dar poate cauza serioase prejudicii dezvoltarii persoanei.Jacques Pain (2000 ; 72) identifica doua tipuri de violenta in mediul scolar:

- a. violentele obiective care sunt de ordinul penalului (crime si delikte) si asupra carora se poate interveni frontal
- b. violentele subiective, care sunt violente mai subtile , de atitudine, si care afecteaza climatul scolar.Sunt incluse aici dipsretul , umilirea, sfidarea, lipsa de politete, absentele de la ore.

Violenta fizica si cea verbala sunt doua dintre cele mai des intalnite tipuri de violenta in scolile din Europa. In Suedia , 22% dintre elevi de sex masculin cu varsta cuprinsa intre 13 - 17 ani au fost implicati in trei sau mai multe violente fizice in anul 2000. In Nurenberg , Germania , 53% dintre baieti au admis ca au fost implicati in violente fizice in scoala in anul 2000.

Violenta scolara este asociata , in general , cu zonele urbane dificile , cu periferiile , acolo unde saracia este la ea acasa. De aceea , cand se vorbeste despre violenta in scoala , se considera drept surse favorizante atat factori exteriori scolii - factorul familial , factorul social , factorul individual , cat si un factor intern scolii - scoala ca sursa de violenta.

Factorul familial

Climatul socio-afectiv si moral al familiei este mult mai perturbat atunci cand in familie sunt cazuri de alcoolism , de imoralitate si de antecedente penale. Adolescentii proveniti din familii cu perturbari ale climatului moral , socio-afectiv si cu o atmosfera conflictuala se pot asocia mai usor grupurilor delictogene .(H.G.Edler , J.Ranschburg).

Factorul individual

Factorii individuali sunt grupati in doua categorii: factori constitutionali , dependenti de zestrea ereditara si de structura neuro-psihiica (debilitate mintala, hiperemotivitate , autism , tendinte agresive) si de unele particularitati ale personalitatii (diferite tulburari de caracter sau atitudini negative , formate sub influenta unor factori defavorabili de mediu)

Factorul social

Mediul social contine numeroase surse de influenta de natura sa induca , sa stimuleze si sa intretina violenta scolara: situatia economica , slabiciunea mecanismelor de control social , inegalitatile sociale , criza valorilor morale, mass-media ,

disfuncționalități la nivelul factorilor responsabili cu educația tinerilor , lipsa de cooperare a instituțiilor implicate în educație.

Conjunctura economică și socială provoacă anumite confuzii în rândul tinerilor , care încep să se îndoiască de eficacitatea școlii, de utilitatea științei. Și aceasta cu atât mai mult cu cât constată că școala nu îi asigură inserția profesională. Valorile tradiționale promovate în școală - munca, meritul , efortul - cunosc o degradare vizibilă. Un mediu social în criză afectează profund dezvoltarea personalității adolescentului și a individului , în general.

Violenta școlară este un fenomen social complex iar formele sale de manifestare au evoluat o dată cu normele sociale.

Forma de violență cel mai frecventă evocată de profesori e zgometul , produs prin comunicarea neautorizată între elevi, în timp ce elevii percep lipsa de comunicare ca fiind principala formă de violență din partea profesorilor față de ei (alături de nedreptate și lipsa de înțelegere).

În România , într-un studiu experimental , efectuat de C.Havarneanu, realizat pe elevi de liceu a descoperit că cele mai frecvente forme de agresivitate a profesorilor față de elevi , așa cum sunt percepute de aceștia din urmă, sunt, în ordine descrescătoare: folosirea tonului ridicat, evaluarea neobiectivă, intimidarea elevilor, adresarea de injurii/ jigniri, amenințarea, lovirea, nervozitate permanentă, ironia, absența răspunsului la solicitări.

Violenta școlară este un fenomen extrem de complex , cu o determinare multiplă: familială, socială, școlară, personală și culturală. Ea se prezintă ca un ansamblu specific de forme de violență care se condiționează reciproc și au o dinamică specifică: violență importată din afara școlii , dar și violență generată de sistemul școlar; violența adulților împotriva elevilor dar și violența elevilor împotriva profesorilor.

Elaborarea ipotezelor

*Dacă relația părinți copii este apropiată, atunci violența în școli se reduce;

*Dacă interesul consilierilor școlari ar fi mai mare, atunci numărul conflictelor din rândul elevilor ar fi mai mic;

*Daca in familie exista agresivitate, atunci este mai probabil ca aceasta sa se regaseasca si in comportamentul copilului;

* Cu cat elevii ar urmari mai putin programe TV ce contin violenta, cu atat agresivitatea in randul lor ar scadea.

Selectarea surselor de informare

Pentru pregatirea metodologiei de cercetare am apelat la urmatoarele surse de informare :

- documente sociale;
- realitatea observabila;

Alegerea metodei si tehnicilor de cercetare

Abordez aceasta tema folosind metoda observatiei participative, ca observator nedecarat. Pentru a observa violenta intre copii aceasta metoda este cea mai potrivita deoarece inregistreaza comportamente verbale si non-verbale si nu este reactiva, inregistrand comportamentele chiar in momentul producerii.

Operationalizarea conceptelor

□ **agresivitate** =un act de ostilitate, ranire, violenta sau extrema afirmare de sine.

= la nivelul cunoasterii comune, termenul "agresivitate" are o puternica incarcatura afectiva, data probabil, de reprezentarile activate la auzul acestui termen.

□ **mass-media**= lat. massa "o cantitate mare de entitati agregate"; medium, pl. media, mijloc de transmitere a ceva), termen consacrat mai întâi în limba engleza.

Indicatorii definitionali

- agresivitate-numarul cazurilor de violenta din scoala ;
  - gradul de repetare al acestora;
  - numarul de reclamatii adunate la directorul unitatii de invatamant;
  - numarul elevilor raniti in urma actelor violente din scoala;
  - mass-media -numarul de ore petrecute in fata televizorului ;
  - numarul de cuvinte care incita la violenta;
  - numarul de informatii vizand violenta in scoli transmise zilnic.

Esantionarea

Pentru efectuarea cercetarii s-au efectuat observatii la clasele aV-a, a VI-a, a VII-A, a VIII-a, fiecare clasa a cate 30 de elevi.

Fisa de observatie pentru studierea comportamentului agresiv in scoli

CL.a VIII-a, 30 elevi

1. Inregistrarea comportamentulu i in momentul intrarii in scoala	2. Inregistrare a modului vestimentar	3. Inregistrare a modului de reactie la primirea unei note mici	4 . Inregistrarea comportamentulu i in timpul pauzelor	5. Existenta unor conflicte intre elevi	6. Inregistrea modului cum evolueaza conflictul
-calm	-indecent	-suparare	-bucurie	-lovituri	
-agit	-uniforma	-indiferen ta	-agitatie	-injuraturi	
-nervos	-modest	-nervozita te	-joaca -semne obscene	-neliniste	-incurajare la continuare a actelor violente

-nerabdator		-indignare	-suparare	- amuzamen t	-implicarea
bucuros		-alte reactii	-nervozitate		chemarea profesorulu i de serviciu
-entuziasmat		-lacrimi	-agresivitate		-alte reactii

APLICATIE FISA DE OBSERVATIE

a VIII-a	1	2	3	4	5	6
Nr.de elevi	4	7	3	7	3	7
procent	10%	15%	15%	20%	15%	25%

Bibliografie

1. Chelcea, Septimiu (coord).*Psihosociologie.Teorie si aplicatii*, Bucuresti ,Ed. Economica, 2006
2. Chelcea, Septimiu .*Metodologia cercetarii sociologice .Metode cantitative si calitative*, Ed. A 2a rev , Bucuresti , Ed. Economica , 2004
3. Dictionar de sociologie, Oxford, Bucuresti, 2003
4. Marginean, Ioan . *Proiectarea cercetarii sociologice* , Iasi , Ed. Polirom , 2000
5. www.asociatia psihologilor din romania.ro

STOP VIOLENȚEI!

Prof. Învățămint primar Laura TERINTE
Liceul „Gh. Ruset Roznovanu” Roznov

MOTTO:

„Mai mult câștigi prin iertare decât prin violență”

LA FONTAINE

ACTIVITATEA „ ARBORELE BINELUI”

Titlul activității: „*Arborele binelui*”

Perioada de desfășurare: 4 -19 noiembrie

Locul desfășurării: sala de clasă

Participanți: elevii clasei a II-a B

Responsabil: Prof. Învățămint primar

Obiective:

- Să exprime preferința pentru o culoare;
- Să participe la decuparea mânușelor colorate;
- Să asambleze arborele binelui;
- Să împărtășească emoțiile și dificultățile în timpul lucrului.

Descrierea activității:

1. Prezentarea „arborelui binelui”.
2. Gruparea copiilor după culoarea preferată.
3. Prinderea arborelui.

Beneficiari: Elevii clasei all-aB

Modalități de evaluare: Discuție despre cum s-au simțit când au lucrat împreună, ce dificultăți au întâmpinat.

ACTIVITATEA „Cuvinte care înfloresc inimi”

Titlul activității: „Cuvinte care înfloresc inimi”

Perioada de desfășurare: 14 noiembrie

Locul desfășurării: sala de clasă

Participanți: elevii clasei II B, părinții.

Descrierea activității: Colectivul clasei va fi împărțit în trei grupe. În prima activitate vor fi identificate cuvinte care „înfloresc inimi”(prietenie, adevăr, punctualitate, respect, fapte bune) și care vor fi aplicate sub forma unor jetoane pe un panou din clasă. Prin activități variate (lecturi, concursuri, vizite, excursii, învățarea de cântece) se va urmări formarea de comportamente adecvate pentru situații diverse.

Beneficiari: elevii, părinții, școala

Modalități de evaluare:

-realizarea unui Jurnal al clasei

-acordarea de diplome

CYBERBULLYINGUL – VIOLENȚA ASCUNSĂ DIN SPATELE ECRANULUI

**Maistru Instructor Vasile NISTOR
Liceul „Gh. Ruset Roznovanu” Roznov**

În era digitală, comunicarea online a devenit o parte esențială a vieții noastre. Însă, odată cu avantajele tehnologiei, a apărut și o formă nouă de agresiune: **cyberbullyingul**.

Acesta reprezintă **hărțuirea, amenințarea sau umilirea unei persoane prin intermediul internetului**, al rețelelor de socializare, mesajelor, e-mailurilor sau al altor platforme digitale.

Spre deosebire de bullyingul tradițional, cyberbullyingul se poate desfășura **non-stop**, victima neavând posibilitatea de a „fugi” din fața agresiunii.

Internetul oferă anonimat agresorilor, ceea ce le permite să acționeze fără teamă de consecințe imediate.

Cyberbullyingul poate lua mai multe forme, printre care:

- **Insulte, comentarii răutăcioase sau umilitoare** postate online;
- **Răspândirea de zvonuri false** sau informații personale fără consimțământ;
- **Publicarea de fotografii sau clipuri compromițătoare**;
- **Excluderea intenționată** a unei persoane din grupuri online;
- **Folosirea identității altcuiva** pentru a-l face de râs pe internet.

Toate aceste acțiuni pot avea un impact emoțional puternic asupra victimei.

Consecințele pot fi grave și de lungă durată.

Victimele pot suferi de:

- **Anxietate și depresie;**
- **Scăderea stimei de sine;**
- **Izolare socială;**
- **Tulburări de somn și lipsa concentrării;**
- În cazuri extreme, chiar **gânduri suicidare.**

Cyberbullyingul nu este doar o „glumă nevinovată” – este o formă reală de violență psihologică.

Combaterea acestui fenomen începe cu **educația și responsabilitatea online.**

Câteva măsuri esențiale:

- ✓ **Nu răspunde agresorilor.** Păstrează dovezi (capturi de ecran, mesaje) și raportează incidentul.
- ✓ **Vorbește cu un adult de încredere** – un părinte, profesor sau consilier școlar.
- ✓ **Raportează conținutul abuziv** platformelor sociale (Facebook, Instagram, TikTok etc.).
- ✓ **Fii un „martor activ”** – dacă vezi un caz de cyberbullying, nu ignora, ci oferă sprijin victimei.
- ✓ **Promovează empatia și respectul online.**

Cyberbullyingul este o problemă serioasă a societății moderne, dar poate fi prevenit prin **educație digitală, empatie și solidaritate.** Fiecare dintre noi are puterea de a face internetul un loc mai sigur. În spatele fiecărui profil se află un om cu emoții, sentimente și demnitate – iar respectul nu ar trebui să se oprească la limita ecranului. Într-o lume marcată de tensiuni și neînțelegeri, ar trebui să învățăm că **a fi puternic nu înseamnă a lovi, ci a nu fi nevoit să o faci.**

Bibliografie

1. Ministerul Educației (2024). *Ghid pentru prevenirea și combaterea bullyingului și cyberbullyingului în unitățile de învățământ.* București.
2. UNICEF România (2023). *Raport privind siguranța copiilor pe internet.*
Disponibil la: <https://www.unicef.org/romania>

PREVIZIUNEA ȘI COMBATEREA VIOLENȚEI LA PREȘCOLARI

Prof.înv.preșcolar Cătălina UȚĂ
Școala Gimnazială „Daniela Cuciuc” Piatra Neamț

Introducere

Violența reprezintă una dintre cele mai grave probleme sociale și educaționale ale contemporaneității. Deși este adesea asociată cu adolescența sau vârsta adultă, manifestările violente pot apărea încă din perioada preșcolară. Studiarea și prevenirea acestor comportamente timpurii sunt esențiale pentru formarea unei personalități echilibrate și pentru menținerea unui climat educațional sănătos.

1. Definirea conceptului de violență la vârsta preșcolară

Violența la preșcolari se manifestă prin comportamente agresive, fizice sau verbale, care au scopul de a domina, controla sau răni o altă persoană. Aceste manifestări pot include: lovirea, mușcarea, tragerea de păr, jignirile, refuzul de a coopera ori distrugerea obiectelor altor copii. De cele mai multe ori, agresivitatea în perioada preșcolară nu are o intenție conștientă de a face rău, ci exprimă frustrări, nevoi neînțelese sau dificultăți de adaptare emoțională.

2. Cauzele violenței la preșcolari

Factorii care contribuie la apariția comportamentului violent pot fi multipli:

- Factori familiali: lipsa afecțiunii, modele parentale agresive, pedepse corporale, conflicte familiale, neglijență afectivă.
- Factori educaționali: lipsa limitelor clare, neglijarea regulilor de comportament, lipsa colaborării între familie și grădiniță.
- Factori sociali și de mediu: expunerea la violență prin mass-media, jocuri video sau mediul comunitar.

- Factori individuali: temperamentul impulsiv, hiperactivitatea, dificultăți în exprimarea emoțiilor sau întârzieri în dezvoltarea limbajului.

3. Modalități de prevenire (previziune)

Prevenirea violenței presupune identificarea timpurie a comportamentelor agresive și intervenția promptă a adulților responsabili.

Măsuri preventive esențiale:

1. Crearea unui climat afectiv pozitiv – copilul trebuie să simtă că este iubit, valorizat și înțeles.
2. Stimularea comunicării – încurajarea exprimării emoțiilor și nevoilor prin cuvinte, nu prin acțiuni agresive.
3. Stabilirea unor reguli clare – limitele oferă siguranță și previn comportamentele impulsive.
4. Colaborarea familie–grădiniță – unitatea mesajelor educative dintre părinți și educatori este esențială.
5. Exemplul personal al adulților – copiii învață mai mult din comportamente decât din vorbe.

4. Modalități de combatere a comportamentului violent

Combaterea violenței implică intervenții psihopedagogice adaptate vârstei:

- Intervenții educaționale: jocuri de rol, povești terapeutice, activități de cooperare și respect reciproc.
- Consiliere individuală: pentru copiii cu comportamente agresive persistente, consilierea psihologică ajută la înțelegerea cauzelor și controlul emoțiilor.
- Medierea conflictelor: educatoarea are rolul de a interveni calm și de a ghida copiii către soluții pașnice.
- Implicarea părinților: educarea acestora în spiritul unei discipline pozitive și a gestionării nonviolente a conflictelor.

5. Rolul educatoarei în prevenirea și combaterea violenței

Educatoarea este un model comportamental fundamental. Ea observă zilnic interacțiunile dintre copii și poate identifica semnele timpurii ale agresivității. Prin tact pedagogic, empatie și comunicare, poate transforma conflictele în oportunități de învățare emoțională. Activitățile care promovează toleranța, respectul și cooperarea (cum ar fi jocurile de echipă sau proiectele tematice) contribuie semnificativ la reducerea comportamentelor violente.

Concluzii

Violența la preșcolari nu trebuie ignorată sau pedepsită sever, ci înțeleasă ca un semnal al unei nevoi neîmplinite.

Printr-o colaborare eficientă între familie, educatori și specialiști, se pot forma deprinderi sociale pozitive și se pot preveni manifestările agresive ulterioare. Prevenirea violenței nu înseamnă doar intervenție asupra copilului, ci și educarea adulților care îl înconjoară — pentru că un copil liniștit și iubit devine un adult echilibrat și nonviolent.

Bibliografie

1. Goleman, D. (1995). Inteligența emoțională. București: Curtea Veche.
2. Munteanu, A. (2018). Psihologia copilului preșcolar. Iași: Polirom.
3. Oprea, L. (2019). Educația timpurie și comportamentele prosociale la preșcolari. Editura Didactică și Pedagogică.
4. Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare.

PREVENIREA ȘI COMBATEREA VIOLENȚEI ȘCOLARE

Prof.înv.primar Maria Carmen DRÎNGU

Liceul “Gh. Ruset Roznovanu” Roznov, Neamț

Violența școlară reprezintă orice formă de comportament agresiv sau rău care are loc în școală, în pauze, în clasă sau chiar pe drumul spre și de la școală. Aceasta poate fi verbală (jigniri, porecle), fizică (loviri, împingeri) sau emoțională (izolare, amenințări). Din păcate, chiar și în școlile primare, pot apărea astfel de situații, iar rolul școlii, al părinților și al elevilor este să le prevină și să le oprească.

Ce înseamnă prevenirea violenței?

Prevenirea înseamnă să învățăm cum să ne purtăm frumos unii cu alții, cum să ne exprimăm emoțiile fără să rănim pe cei din jur și cum să rezolvăm conflictele cu calm. Este important să înțelegem că fiecare copil are dreptul să se simtă în siguranță la școală.

Exemple de comportamente care trebuie evitate:

- Lovirea sau împingerea colegilor
- Jignirile, glumele răutăcioase sau poreclele
- Excluderea unui copil din grupul de joacă
- Amenințările sau intimidarea

Cum putem preveni violența în școală?

1. **Prin educație** – Elevii trebuie învățați încă de mici ce este respectul, empatia și prietenia. Lecțiile de educație civică și activitățile de grup sunt un bun prilej pentru a discuta despre comportamente pozitive.
2. **Prin colaborare între familie și școală** – Părinții și profesorii trebuie să lucreze împreună pentru a observa orice schimbare în comportamentul copiilor și pentru a-i ghida spre atitudini corecte.

3. **Prin reguli clare în clasă** – Fiecare clasă ar trebui să aibă un set de reguli simple și bine înțelese de toți copiii, cum ar fi: „Ne respectăm unii pe alții”, „Nu lovim”, „Folosim cuvinte frumoase”.
4. **Prin sprijin emoțional** – Elevii trebuie să știe că pot vorbi cu învățătorul, consilierul școlar sau părinții dacă cineva îi supără. A cere ajutor nu este un semn de slăbiciune, ci de curaj.

Ce facem dacă apare un caz de violență?

Dacă un copil este martor sau victimă a unui comportament agresiv, este important:

- Să anunțe imediat un adult (învățătorul, profesorul de serviciu, părinții)
- Să nu răspundă cu aceeași monedă – violența nu se rezolvă cu violență
- Să încerce să se retragă din situație și să ceară ajutor

Cadrele didactice au datoria să intervină prompt, să discute cu toți cei implicați și să ia măsuri educative și corective. Uneori, poate fi nevoie și de sprijinul consilierului școlar.

Violența nu își are locul în școală. Cu răbdare, educație și colaborare, putem construi un mediu sigur și prietenos pentru toți copiii. Fiecare elev trebuie să știe că este important, ascultat și protejat.

Doar împreună putem face din școală un loc unde domnesc prietenia, respectul și bucuria de a învăța.

PREVENIREA ȘI COMBATEREA VIOLENȚEI ȘCOLARE, BULLYING-ULUI ȘI CYBERBULLYING-ULUI

**Profesor Educație timpurie Ioana-Andreea PĂDURE
Școala Gimnazială „Daniela Cuciuc” Piatra Neamț/
Structura: Grădinița cu Program Prelungit „Floare de colț”**

Bullying-ul și violența în mediul școlar reprezintă probleme majore cu impact semnificativ asupra sănătății fizice, psihice și emoționale a elevilor. Aceste comportamente includ agresiuni fizice, verbale, excluderea socială, intimidarea și formele digitale de hărțuire cunoscute sub denumirea de cyberbullying.

Conform Negrilă I. (2023) bullying-ul este definit ca un comportament repetitiv, intenționat, prin care un individ sau un grup exercită un dezechilibru de putere asupra unei victime, care are dificultăți în a se apăra. El se manifestă prin agresiuni fizice, verbale, sociale sau online (cyberbullying) (Negrilă I. 2023)

Fenomenul de „bullying” nu se rezumă doar la procesul de „intimidare”, acesta pleacă de la cele mai simple acțiuni precum tachinare, etichetare, batjocoră, necăjire, transmitere de zvonuri și poate ajunge până la violență fizică.

Bullying-ul apare ca urmare a unor discrepanțe de ordin rasial, economic, cultural, de vârstă ce poate fi preluat de copii atât de la adulți, cât și prin intermediul social media sau tv.

Cyberbullying-ul reprezintă o formă contemporană a bullying-ului ce presupune utilizarea mijloacelor tehnologice moderne (rețelele sociale) pentru a agresa alte persoane.

Se poate afirma că cyberbullying-ul se deosebește de formele bullying-ului „clasic” prin faptul că se poate realiza de la distanță, fără o interacțiune direct între agresor și cel agresat (Simion M.N, 2023).

Violența în mediul școlar se manifestă prin:

- Bullying fizic: Loviri, împingeri, distrugerea bunurilor materiale ale victimei.
- Bullying verbal: Insulte, jigniri, tachinări, umiliri.
- Bullying social: Excludere din grup, răspândirea de zvonuri, izolarea socială.
- Cyberbullying: Hărțuire prin mesaje agresive, intimidare pe rețele sociale, distribuirea de conținut umilitor sau amenințător în mediul online (Pătruț, 2023).

Conform unui studiu sociologic național realizat de Organizația Salvați Copiii România în 2022, aproape 50% dintre elevi au fost victime ale bullying-ului, iar peste 80% au fost martorii unor astfel de situații în școală. Mai mult, 3 din 10 copii sunt excluși constant din grupul colegilor, iar 1 din 4 a fost umilit în fața colegilor. Aceste cifre evidențiază gravitatea fenomenului în cadrul școlilor românești și nevoia unor intervenții eficiente și integrate (Organizația Salvați Copiii România, 2022).

Bullying-ul afectează starea de bine emoțională și performanța școlară a victimelor, care pot dezvolta anxietate, depresie, scăderea stimei de sine și probleme de adaptare socială. De asemenea, este asociat cu absenteism, rezultate slabe la învățătură și în cazuri extreme cu suicidul juvenil. Cyberbullying-ul intensifică aceste efecte prin faptul că agresiunile se pot desfășura non-stop și în afara școlii, afectând viața privată a elevilor (Meridian Clinic).

Combaterea bullying-ului și violenței școlare necesită un efort comun al întregii comunități școlare: profesorii, elevii, părinții și autoritățile locale și naționale.

Un element cheie în prevenirea și combaterea violenței este formarea cadrelor didactice, elevilor și părinților în vederea:

- Identificării semnelor bullying-ului și cyberbullying-ului, precum schimbările comportamentale ale elevilor, evitarea școlii, semne fizice sau psihologice de stres.
- Intervenției rapide și eficiente prin suport emoțional, consiliere și aplicarea măsurilor disciplinare conform politicilor școlare.
- Promovării unui climat de încredere și siguranță, în care victimele să se simtă încurajate să raporteze incidentele

Manualul TECPC (2022) recomandă instruirea profesorilor pentru recunoașterea complexă a efectelor cyberbullying-ului și aplicarea unor răspunsuri adaptate, care să includă consilierea psihologică și implicarea familiei.

Cyberbullying-ul, dată fiind natura sa online și anonimatul posibil al agresorilor, necesită intervenții specifice:

- Educație digitală în școli despre utilizarea responsabilă și sigură a tehnologiei.
- Stabilirea unor reguli clare privind folosirea dispozitivelor digitale în timpul școlii.
- Mecanisme de raportare și gestionare a incidentelor prin suport tehnic și psihologic.
- Implicarea activă a elevilor în elaborarea normelor digitale pentru a crește responsabilitatea colectivă

În România, legislația impune școlilor să adopte măsuri pentru prevenirea și combaterea violenței psihologice, inclusiv bullying-ul, prin norme metodologice care reglementează procesul de identificare, raportare și intervenție.

Pentru implementarea eficientă este vitală colaborarea continuă între cadrele didactice, părinți și instituțiile locale (MEC, 2020).

Prevenirea și combaterea violenței școlare, cu accent pe bullying și cyberbullying, necesită o abordare integrată, care să includă identificarea formelor de violență, dezvoltarea competențelor de intervenție, implementarea unor planuri instituționale eficiente și aplicarea unor strategii specifice pentru mediul digital.

Doar prin colaborarea activă între elevi, cadre didactice, părinți și instituții se poate asigura un mediu educațional sigur și propice dezvoltării armonioase a copiilor.

Bibliografie

1. <https://www.kinderpedia.co/ro/resurse/blog/educatietimpurie/cyberbullying-in-scoala-ce-este-masuri-de-preventie>;
2. Meridian Clinic, Bullying-ul la școală: Efecte psihologice și metode de prevenție, accesat la <https://www.meridianclinic.ro/ro/articole/bullying-ul-la-scoala-efecte-psihologice-si-metode-de-preventie>;
3. Ministerul Educației și Cercetării – Ordin nr. 4.343/2020, accesat la https://www.edu.ro/sites/default/files/fi%C8%99iere/Legislatie/2020/OMEC_434_3_2020_norme%20antibullying.pdf;
4. Negrilă, Ion, (2023). TEZĂ DE DOCTORAT BULLYING ȘI CYBERBULLYING ÎN SISTEMUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT PREUNIVERSITAR;
5. Organizația Salvați Copiii România, 2022, accesat la <https://www.salvaticopiii.ro/sites/ro/files/2023-11/studiu-pest-un-sfert-dintre-copii-au-fost-agresori-jumatate-spun-ca-au-fost-victime-ale-bullying-ului.pdf>;
6. Pătruț, Sandală, (2023). Bullying-ul în comunitatea școlară;
7. Simion, Mihaela, Nicoleta, (2023). Bullying și Cyberbullying. Rolul părinților în viața copiilor;
8. Together Everyone can Prevent Cyberbullying (TECPC), (2020). ÎMPREUNĂ CU TOȚII PUTEM PREVENI AGRESIUNEA ONLINE Manual pentru profesori.

PREVENIREA ȘI COMBATEREA VIOLENȚEI ÎN MEDIUL ȘCOLAR: BULLYING ȘI CYBERBULLYING

Prof. Andreea ILIE

Liceul „Gh. Ruset Roznovanu” Roznov

Introducere

Violența în mediul școlar reprezintă o problemă complexă, care afectează nu doar procesul educațional, ci și dezvoltarea emoțională și psihosocială a elevilor. Bullyingul și, mai recent, cyberbullyingul au devenit forme tot mai frecvente ale acestei violențe, cu efecte devastatoare asupra copiilor și adolescenților. Rolul școlii, al cadrelor didactice și al părinților este esențial în prevenirea și combaterea acestor comportamente prin educație, supraveghere și implicare activă.

Ce este bullyingul și cyberbullyingul?

Bullyingul reprezintă un comportament agresiv intenționat, repetat, prin care un elev sau un grup de elevi exercită presiune psihologică, fizică sau verbală asupra unui alt coleg. Formele de bullying includ insulte, lovituri, excluderea socială, răspândirea de zvonuri sau umilirea în public.

Cyberbullyingul este o extensie digitală a bullyingului tradițional și constă în hărțuirea, intimidarea sau umilirea unei persoane prin intermediul rețelelor sociale, aplicațiilor de mesagerie, e-mailului sau altor platforme online. Particularitatea acestei forme este faptul că poate avea loc non-stop, fără a necesita prezența fizică, ceea ce intensifică efectele asupra victimei.

Impactul asupra elevilor

Consecințele bullyingului pot fi grave și de durată: scăderea stimei de sine, izolare socială, anxietate, depresie, dificultăți de învățare sau chiar comportamente autodistructive. În cazul cyberbullyingului, efectele sunt agravate de lipsa controlului asupra distribuției conținutului și de amploarea publicului care asistă la umilirea victimei.

Măsuri de prevenire și intervenție

Combaterea violenței școlare necesită o abordare multidisciplinară și coerentă. Printre măsurile eficiente se numără:

- Implementarea unor **reguli clare anti-bullying** la nivelul instituției școlare;
- Organizarea de **campanii de conștientizare** și discuții deschise cu elevii despre efectele bullying-ului;
- Formarea cadrelor didactice pentru **recunoașterea semnelor** de abuz și intervenție promptă;
- Crearea unui **mediu sigur și incluziv**, în care elevii să se simtă încurajați să raporteze comportamentele de violență;
- Implicarea părinților în activități educative și de sprijin emoțional.

Resurse educaționale utile la clasă

1. Programe educaționale:

- „*Stop Bullying*” – program național de prevenire a violenței în școli, cu materiale interactive pentru elevi și profesori.
- „*Sigur.Info*” – proiect românesc dedicat siguranței online a copiilor, cu lecții și fișe de activitate gratuite.

2. Activități recomandate:

- Jocuri de rol pentru identificarea și gestionarea situațiilor de bullying;
- Discuții în cerc despre empatie, respect și incluziune;
- Proiecte tematice (desene, postere, scenete) despre combaterea violenței.

3. Filmulețe recomandate pentru gimnaziu:

• **Stop Bullying: Ce este bullyingul?**

Acest videoclip educațional oferă o explicație clară despre bullying, tipurile sale și cum poate fi prevenit.

Este un material util pentru începerea unei discuții pe tema violenței școlare.

• **Cyberbullying – Împreună putem face diferența**

Un videoclip educațional despre cum poate apărea cyberbullyingul și ce măsuri pot lua adolescenții pentru a se proteja în mediul online.

• **Bullyingul la școală – Cum să-l oprești?**

Acest video se concentrează pe diversele forme de bullying care pot apărea în școli și oferă soluții pentru elevi și profesori pentru a combate aceste comportamente.

• **Răspunde la bullying cu respect**

Un clip care promovează importanța respectului reciproc și a empatiei pentru prevenirea bullying-ului și crearea unui mediu școlar mai prietenos.

• **Bullying-ul și efectele sale asupra adolescenților**

Acesta este un videoclip mai detaliat care discută efectele negative ale bullying-ului asupra sănătății mentale și fizice a adolescenților. Este potrivit pentru discuții aprofundate.

• **Ce este cyberbullyingul? Cum să te protejezi?**

Un material despre cyberbullying în limba română, care explică cum se manifestă și cum pot tinerii să se apere de hărțuirea online

• **Campania Stop Bullying – Victime sau Vânători?**

Un videoclip educațional care tratează despre diferența între victimele bullying-ului și cei care sunt agresori, dar și cum amândoi pot ajunge să ceară ajutor.

Aceste materiale sunt excelente pentru a lansa o discuție despre comportamentele agresive și pentru a învăța elevii cum să răspundă corect în fața acestora. De asemenea, sunt utile pentru organizarea unor sesiuni de brainstorming, în care elevii pot identifica soluții pentru crearea unui mediu școlar mai sigur.

Cărți recomandate pentru elevi

Lectura este o modalitate eficientă de a înțelege și gestiona emoțiile, dar și de a învăța prin empatie. Iată câteva titluri potrivite:

1. **„Minunea” de R.J. Palacio** – o poveste emoționantă despre curaj, empatie și prietenie, ideală pentru clasele V-VIII.
2. **„Povestea lui Bully” de Ioana Chicet-Macoveiciuc** – o carte pentru copii mai mici, despre recunoașterea și stoparea bullyingului.
3. **„Cum să faci față bullyingului” de Vanessa Green Allen** – ghid interactiv pentru adolescenți, cu sfaturi practice.
4. **„Cyberbullying” de Lucia T** – carte educativă despre pericolele online și cum pot fi evitate.

Concluzie

Prevenirea violenței în școli este o responsabilitate colectivă. Implicarea activă a profesorilor, părinților și elevilor este esențială pentru construirea unui mediu educațional sigur, empatic și incluziv. Educația emoțională, comunicarea deschisă și promovarea valorilor pozitive sunt armele cele mai eficiente împotriva bullyingului.

Bibliografie

1. Ministerul Educației – *Strategia națională privind educația parentală și prevenirea violenței în școli*, 2022.
2. Salvați Copiii România – *Studiu național privind bullying-ul în școli*, 2021.
3. www.sigur.info – Resurse educaționale despre siguranța online.
4. Allen, V. G. (2020). *How to Handle Bullying*. Rockridge Press.
5. Palacio, R. J. (2012). *Wonder*. Alfred A. Knopf.
6. Chicet-Macoveiciuc, I. (2019). *Povestea lui Bully*. Editura DPH.

PREVENIREA DISCRIMINĂRII PE BAZA CONDIȚIILOR DE SĂNĂTATE

Prof. Valentina ANDREI

Liceul de Arte „Victor Brauner” Piatra-Neamț

- conform DEX, discriminare = deosebire, excludere, restricție sau preferință pe baza unor criterii

Unii copii sunt sănătoși, alții au anumite probleme medicale/ boli/ dizabilități (dizabilitate = stare fizică, psihică sau mintală, care limitează o persoană în deplasare, activitate, receptare - cf. DEX).

Acești copii care au anumite probleme de sănătate nu trebuie respinși sau criticați, ci înțeleși, căci **TOȚI COPIII SUNT EGALI!**

Acest lucru este menționat și în *Declarația Drepturilor Omului și Cetățeanului: Toți oamenii se nasc și rămân liberi și egali în drepturi.*

CE NU AR TREBUI SĂ SPUI

„Nu-mi spui niciodată ce se întâmplă cu tine.”

CE AR TREBUI SĂ SPUI

„Este dificil uneori să îți găsești cuvintele pentru a spune cum te simți, și e în regulă. Sunt alături de tine dacă ai nevoie să discuți cu cineva, sau dacă ai nevoie de companie.”

unicef
pentru fiecare copil

CE NU AR TREBUI SĂ SPUI

„E totul în mintea ta. Sunt o mulțime de oameni care au probleme mai mari decât ai tu.”

CE AR TREBUI SĂ SPUI

„Înțeleg cât de dificilă este această perioadă pentru tine și îmi pare rău. Nu trebuie să treci prin asta singur. Te-ar ajuta dacă am încerca să găsim împreună o soluție?”

unicef
pentru fiecare copil

Bibliografie

1. *Dicționarul Explicativ al limbii române.*
2. <https://www.facebook.com/UNICEFRomania>.

PREVENIREA ȘI COMBATEREA VIOLENȚEI ȘCOLARE, A BULLYING-ULUI ȘI A CYBERBULLYING-ULUI

**Profesor Inv. Primar Simona Marinela ANTON
Școala Gimnazială Șerbănești, Comuna Zvoriștea**

În ultimele decenii, fenomenul violenței în școli a devenit o problemă de interes major pentru specialiștii din domeniul educației, psihologiei și sociologiei. Violența școlară, bullying-ul și cyberbullying-ul nu reprezintă doar comportamente deviate izolate, ci simptome ale unor dezechilibre sociale, emoționale și educaționale. Aceste forme de agresiune afectează profund climatul educațional, performanțele școlare, sănătatea mentală și dezvoltarea armonioasă a elevilor. În contextul actual, în care mediul digital ocupă un loc central în viața tinerilor, se impune o abordare complexă și multidisciplinară a acestor fenomene, care să integreze educația morală, prevenția psihologică și responsabilitatea socială.

1. Conceptualizarea fenomenului violenței școlare

Violența școlară poate fi definită ca orice comportament intenționat, fizic sau psihologic, care provoacă daune sau disconfort unei alte persoane în mediul educațional. Potrivit definiției propuse de Organizația Mondială a Sănătății (OMS), violența presupune „utilizarea deliberată a forței fizice sau a puterii, amenințată sau efectivă, împotriva propriei persoane, a altei persoane sau a unui grup, care rezultă în sau are o mare probabilitate să rezulte în rănire, moarte, prejudiciu psihologic sau lipsuri”. În mediul școlar, violența se poate manifesta prin agresiune fizică, verbală sau psihologică, toate având consecințe negative asupra stării de bine a elevilor și a climatului educațional.

2. Bullying-ul: caracteristici și implicații psihosociale

Bullying-ul reprezintă o formă specifică de violență școlară caracterizată prin comportamente repetate de intimidare, excludere sau hărțuire, exercitate de o persoană sau de un grup asupra unei victime percepute ca vulnerabilă. Conform definiției oferite de Dan Olweus, bullying-ul implică o relație de putere inegală între agresor și victimă, acțiuni intenționate și repetitivitate în timp. Efectele bullying-ului asupra victimelor sunt multiple: scăderea stimei de sine, anxietate, depresie, izolare socială, tulburări de somn și chiar tendințe suicidare.

3. Cyberbullying-ul: o formă contemporană de violență

În era digitală, bullying-ul a depășit spațiul fizic al școlii, manifestându-se tot mai frecvent în mediul online, sub forma cyberbullying-ului. Acesta constă în utilizarea tehnologiei informaționale – rețele sociale, aplicații de mesagerie, e-mail, forumuri – pentru a hărțui, umili sau amenința alte persoane. Spre deosebire de formele tradiționale de agresiune, cyberbullying-ul are particularități care îl fac deosebit de periculos: anonimatul agresorului, rapiditatea răspândirii informațiilor și dificultatea de control a conținutului digital.

4. Factori determinanți și cauze ale violenței școlare

Analiza cauzelor violenței școlare relevă o combinație complexă de factori individuali, familiali, educaționali și sociali. Printre cei mai importanți se numără lipsa modelelor pozitive de comportament, deficiențele în comunicarea familială, expunerea excesivă la violență în mass-media, lipsa empatiei, deficiențele sistemului educațional și presiunea socială. În cazul cyberbullying-ului, un rol semnificativ îl are și anonimatul digital, care încurajează comportamente antisociale prin absența repercusiunilor imediate.

5. Strategii de prevenire și combatere

Combaterea violenței școlare necesită o abordare integrată, care să combine dimensiunea educațională, psihologică și juridică. Educația socio-emoțională trebuie introdusă în programa școlară, formarea continuă a cadrelor didactice este esențială, implicarea familiei reprezintă o condiție fundamentală, iar suportul psihologic acordat victimelor și consilierea agresorilor sunt măsuri necesare. În mediul online, educația digitală și campaniile de conștientizare privind consecințele cyberbullying-ului sunt instrumente esențiale.

Violența școlară, bullying-ul și cyberbullying-ul reprezintă fenomene complexe, cu implicații profunde asupra sănătății emoționale și sociale a tinerilor. Prevenirea acestora nu poate fi realizată prin măsuri izolate, ci printr-un efort concertat al tuturor actorilor implicați: școală, familie, comunitate și stat. O educație bazată pe empatie, respect și cooperare poate transforma școala într-un mediu sigur, incluziv și favorabil dezvoltării armonioase a fiecărui elev. Combaterea violenței nu presupune doar sancționarea agresorilor, ci și formarea unor conștiințe morale capabile să respingă orice formă de abuz.

CUPRINS

Nr. crt.	Titlul lucrării	Numele autorului	Număr Pagină
	CUVÂNT ÎNAINTE	Referenți științifici: Prof. Univ. Dr. Habil. Liliana MĂȚĂ; Prof. Dr. Gheorghe BRÂNZEI	2
	INTRODUCERE	Coordonator: Profesor-metodist dr. Gabriela-Livia CURPĂNARU	3
1	<i>PARADIGMA PREVENIRII ȘI INTERVENȚIEI ÎN FENOMENELE DE BULLYING ȘI CYBERBULLYING ÎN MEDIUL ȘCOLAR CONTEMPORAN: PROVOCĂRI, STRATEGII ȘI IMPLICAȚII EDUCAȚIONALE</i>	Profesor-metodist dr. Gabriela-Livia CURPĂNARU	4
2	<i>PREVENIREA ȘI COMBATEREA VIOLENȚEI ȘCOLARE, A BULLYING-ULUI ȘI A CYBERBULLYING-ULUI. Bune practici pentru sistemul de învățământ preuniversitar</i>	Prof. Elena-Luminița HODREA	10
3	<i>STOP VIOLENȚEI! EDUCAȚIE ÎN SIGURANȚĂ</i>	Prof. Rodica BOACĂ	16
4	<i>PREVENIREA VIOLENȚEI ȘCOLARE – RESPONSABILITATE COMUNĂ PENTRU UN CLIMAT EDUCAȚIONAL SIGUR</i>	Profesor învățământ primar Ana-Simona ILIE	19
5	<i>TĂCEREA DOARE MAI MULT DECÂT O PALMĂ</i>	Profesor – Inginer Dr. Tamara – Veronica JAPALELA	22
6	<i>PREVENIREA VIOLENȚEI ȘCOLARE</i>	Prof. Oana ILARIE	24
7	<i>BULLYINGUL – O PROBLEMĂ REALĂ A SOCIETĂȚII MODERNE</i>	Profesor Iuliana ANICĂI	27
8	<i>VIOLENȚA – ARMA CELOR SLABI</i>	Maistru Instructor Vasile BUTURĂ	29
9	<i>PREVENIREA ȘI COMBATEREA VIOLENȚEI ÎN MEDIUL ȘCOLAR</i>	Prof.înv.primar Maria Gabriela NOROCEL	31
10	<i>PREVENIREA ȘI COMBATEREA VIOLENȚEI ÎN MEDIUL ȘCOLAR</i>	Prof.înv.primar Maria-Claudia MOROIU	34

Nr. crt.	Titlul lucrării	Numele autorului	Număr Pagină
11	<i>PREVENIREA ȘI COMBATEREA VIOLENȚEI ȘCOLARE, A BULLYING-ULUI ȘI A CYBERBULLYING-ULUI</i>	Prof. înv. primar Bogdan VOICU	38
12	<i>COMBATEREA ȘI PREVENIREA BULLYING-ULUI ȘI CYBERBULLYING-ULUI</i>	Prof. Educație timpurie Maria MARIN	41
13	<i>COMBATEREA ȘI PREVENIREA VIOLENȚEI ȘCOLARE</i>	Prof. Educație timpurie Manuela Elena APETREI	44
14	<i>DEPISTAREA ȘI COMBATEREA FORMELOR DE VIOLENȚĂ ÎN MEDIUL ȘCOLAR</i>	Prof. înv. primar Daniela BLANARIU	47
15	<i>CYBERBULLYING-UL</i>	Prof. LAURENȚIU ANDREI	52
16	<i>CONSTRUIREA UNUI MEDIU EDUCAȚIONAL SIGUR ȘI EMPATIC</i>	Prof. Cosmin-Constantin SAVA	54
17	<i>PREVENIREA ȘI COMBATEREA VIOLENȚEI ȘCOLARE, BULLYING-ULUI ȘI CYBERBULLYING-ULUI</i>	Prof. Raluca Gabriela DOSOFTEI	57
18	<i>DEZVOLTAREA INTELIGENȚEI EMOȚIONALE, PRIORITATE PENTRU COMBATEREA VIOLENȚEI ȘCOLARE</i>	Prof. înv. primar Nadia Daniela ACRISTINEI	61
19	<i>VIOLENȚA ȘI INTELIGENȚA EMOȚIONALĂ</i>	Prof. consilier școlar Elena Iulia TALMACIU	65
20	<i>PROIECT DE ACTIVITATE EXTRACURRICULARĂ – „Treptele nonviolentei”</i>	Prof. În. Primar Elena Cristina MUTU	68
21	<i>BULLYING-UL ȘI CYBERBULLYING-UL</i>	Prof. înv. Primar Maria Magdalena COJOCARIU	73
22	<i>INSULTELE ȘI IZOLAREA SOCIALĂ, RECUNOAȘTEREA COMPORTAMENTELOR AGRESIVE</i>	Prof. Margareta MANCAȘ	76
23	<i>VIOLENȚA ÎN ȘCOLI</i>	Prof. Claudia Georgiana COVASAN	79
24	<i>STOP VIOLENȚEI!</i>	Prof. Învățământ primar Laura TERINTE	86
25	<i>CYBERBULLYINGUL – VIOLENȚA ASCUNSĂ DIN SPATELE ECRANULUI</i>	Maistru Instructor Vasile NISTOR	88

Nr. crt.	Titlul lucrării	Numele autorului	Număr Pagină
26	<i>PREVIZIUNEA ȘI COMBATEREA VIOLENȚEI LA PREȘCOLARI</i>	Prof.înv.preșcolar Cătălina UȚĂ	90
27	<i>PREVENIREA ȘI COMBATEREA VIOLENȚEI ȘCOLARE</i>	Prof.înv.primar Maria Carmen DRÎNGU	93
28	<i>PREVENIREA ȘI COMBATEREA VIOLENȚEI ȘCOLARE, BULLYING-ULUI ȘI CYBERBULLYING-ULUI</i>	Profesor Educație timpurie Ioana-Andreea PĂDURE	95
29	<i>PREVENIREA ȘI COMBATEREA VIOLENȚEI ÎN MEDIUL ȘCOLAR: BULLYING ȘI CYBERBULLYING</i>	Prof. Andreea ILIE	99
30	<i>PREVENIREA DISCRIMINĂRII PE BAZA CONDIȚIILOR DE SĂNĂTATE</i>	Prof. Valentina ANDREI	103
31	<i>PREVENIREA ȘI COMBATEREA VIOLENȚEI ȘCOLARE, A BULLYING-ULUI ȘI A CYBERBULLYING-ULUI</i>	Profesor Inv. Primar Simona Marinela ANTON	106

**Editura Alfa a Casei Corpului Didactic Neamț
Piatra Neamț
2026**

ISBN 978-606-667-358-7